KINABLADET

NUMMER 86 · 2021

丹中杂志

KINABLADET

Kinabladet udgives af
Dansk-Kinesisk Forening.

Medlemmer får tilsendt gratis

REDAKTION
Kjeld A. Larsen
kjeld.allan.larsen@gmail.com

Redaktionsgruppe
Silke Hult Lykkedatter
Tage Vosbein
Jørgen Delman

DANSK-KINESISK FORENING
blev stiftet 25. januar 1999.
Dens formål er at være samlingssted for alle med interesse for Kina samt at formidle oplysning om Kina.
Vedtægter, indmeldelse og abonnementstegning ved henvendelse til sekretæren.

FORMAND
Kjeld Allan Larsen
kjeld.allan.larsen@gmail.com

SEKRETARIAT
Dansk-Kinesisk Forening
Jannie Ørsted Nielsen
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Merkur Bank 8401 1278623

MEDLEMSKONTINGENT
Enkeltmedlemmer 250 kr.
Parmedlemmer 310 kr.
Pensionister og studerende 150 kr.
Pensionistpar 210 kr.
Kollektivt medlemskab 380 kr.

ISSN 1600-1273
CVR nr 26148391

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Layout: DGGD
Forside : Yasmin Liu Johansen.

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

范岁久基金会
S.C. VAN FONDEN

INDHOLD

DANSKE DIGTE PÅ KINESISK - ELLER OMVENDT 3
Interview med digter og novelleforfatter Niels Hav.

FOTOKONKURRENCE 6
Find billeder af Kina i Danmark.

DEN NYE GENERATION 7
Yasmin Liu Johansen om nutidens professionelle i Kina.

AT SE PÅ BLOMSTER FRA HESTERYG 10
Tage Vosbein om nyere kinesiske tv-serier.

MIT LIV MED KINA II 12
Jørgen Delman fortsætter sin beretning.

KOLLEKTIVISME 19
Gao Mobo fra "Afterlives of Chinses Communism".

ET SKIB I HAVSNØD? 23
Jørgen Delman om bogen "Afterlives of Chinses Communism".

KINA SOM EMNE FOR ALLE SAMFUNDSVIDENSKABER 26
Stine Haakonsson og Mathias Lund Larsen og deres projekter.

ARRANGEMENTER I KINAFORENINGEN 28
Arkitektur og spædbørn.

INTERVIEW MED DIGTER OG NOVELLE-FORFATTER NIELS HAV

AF BRIAN KUHL

NIELS HAV ER EN DANSK DIGTER OG NOVELLEFORFATTER MED PRISER FRA STATENS KUNSTFOND. HAN ER FORFATTER TIL SYV DIGTSAMLINGER OG TRE NOVELLEBØGER. HANS BØGER ER BLEVET OVERSAT TIL MANGE SPROG, INKLUSIVE ENGELSK, ARABISK, TYRKISK, HOLLANDSK, FARSI, SERBISK, KURDISK OG PORTUGISISK.

HANS ANDEN ENGELSKE DIGTSAMLING, "VI ER HER", BLEV UDGIVET AF BOOK THUG I TORONTO.

Hans digte og historier er blevet udgivet i et stort antal magasiner og aviser i forskellige lande rundt omkring i verden, inklusive the Literary Review, Ecotone, Acumen, Exile, the Los Angeles Review, Absinthe: New European Writing, Shearsman og PRISM International. Han har rejst vidt omkring og deltaget i utallige internationale poesiarrangementer i Europa, Asien, Afrika, og Nord- og Sydamerika.
Hav er opvokset på en gård i det vestlige Danmark og bor i dag i den mest farverige og multietniske del af København. Hans nyeste bog, Øjeblikke af lykke, blev udgivet af Det Poetiske Bureaus Forlag i 2020.

Kan du fortælle mig lidt om din forbindelse med Kina?
Gennem de sidste 12 år har jeg været i Kina en del gange, for at deltage i litterære begivenheder eller festivaller. Og også for separate personlige oplæsninger med kinesiske digtere. Min kone Christina er koncertpianist, og vi har en agent i Hangzhou der organiserer vores arrangementer. Disse digte blev skrevet under sådan en tur. Jeg var kontraktligt forpligtet til at skrive et nyt digt til og om alle byer på vores rute. Jeg indgik kontrakten uden fuldt at have indset at dette ville være en krævende og omfattende opgave.

Det blev en vild tur – Kina er et stort kontinent. På mindre end to uger landede vi seks gange i Shanghai Lufthavn. Vi rejste med fly, tog og bil til fjerne destinationer. Undervejs og når vi ankom var jeg nødt til at skrive disse digte. Normalt skriver jeg på mit modersmål, dansk, men disse digte er skrevet på engelsk, da det var nødvendigt af tidsmæssige årsager. Når vi ankom i en ny by og digtet var skrevet, sendte jeg digtet til Jiajun Shao i Beijing, som oversatte det til kinesisk. Om aftenen når jeg læste digtet op på scenen, blev den kinesiske oversættelse vist på en skærm. Det fungerede, kinesere er meget avancerede med alt det tekniske.

Men jeg fik sovet meget lidt de dage. Den sidste by på vores rundtur var Yulin i Shaanxi provinsen. Jeg befandt mig i en let manisk tilstand af træthed og søvnmangel, da vi ankom. I Yulin står det berømte Zhenbeitai tårn, det største vagttårn på den Kinesiske Mur. Jeg besluttede mig for at lade Genghis Khan møde Charlie Chaplin dér for at diskutere livets sande værdier. Digtet "Med Charlie Chaplin i Yulin" blev skrevet der.

Kreative idéers oprindelse fascinerer mig altid, så hvordan besluttede du dig for at samle Charlie Chaplin og Genghis Khan i et digt? Var der andre par du overvejede som mulige kandidater før du lagde dig fast på disse to? Eller poppede de bare op i dit hoved på et tidspunkt?
Som altid skete disse ting mest på det ubevidste plan. Jeg var træt og sindssyg af mangel på søvn, og min hjerne kørte på overdrive og snuppede det der kom flyvende. Genghis Khan er et stort fænomen i Yulin med museet og alt det. Jeg havde brug for en karakter af et vist format til at konfrontere ham. Chaplin var perfekt. En humanist med humoristisk sans. Chaplins svar i digtet er fra Diktatoren.

Hvad gjorde du som forberedelse til at skrive disse digte? Generelt set, havde du så en anden tilgang til at skrive om Kina end når du skriver om andre emner? Hvis ja, hvordan?
Jeg havde en lille antologi med klassisk kinesisk poesi ved hånden, ellers intet. Jeg ville gå fuldstændigt fordomsfrit til værks. At rejse rundt der, over lange afstande, med en opgave, det var inspirerende. Ellers kan man bare vente dovent på den gode idé, men ikke der: det skulle gøres, nu!

Undervejs var der nogle kinesiske digtere der henvendte sig til mig, de kendte til mine destinationer fra internettet. På det tidspunkt var antologien The Importance of Elsewhere - Twelve Contemporary European and American poets blevet udgivet med et udvalg af mine digte i kinesisk oversættelse. I Kina anser man mig for at være en digter der skriver på engelsk. For dem er dansk bare endnu et minoritetssprog på den vestlige halvkugle. I Changzhi kom nogle kollegaer med et tidsskrift med nogle af mine digte på kinesisk. Turen bød på flere glædelige overraskelser. Jeg var der bare, og forsøgte at holde trit med begivenhederne. Jeg ville udfordre mig selv og se, hvor meget jeg kunne åbne og suge til mig.

Det meste af tiden er vi overlæssede med identitet – i disse år er identitet det store tema. En mental fælde der truer os alle med at glemme, at vi bare er mennesker.

Du nævner kinesiske digtere der kommer til dine oplæsninger. Var arrangementerne offentlige (modsat hvis de var universitetssponsorerede, for eksempel)? Hvis de var, hvordan var publikum så sammensat? Var der unge mennesker, familier, gennemsnitlige folk? Snakkede du med nogle af dem? Hvad var din opfattelse af deres lyst til at lytte til/dele poesi?
Arrangementerne var organiseret af vores agent i samarbejde med lokale entreprenører. De var altid ret uforudsigelige og meget forskellige. Nogle steder var forestillingen købt af et stort firma, som inviterede sine medarbejdere. I andre byer var koncerten åben for offentligheden og billetter blev solgt frit. Sådanne steder var publikum mere blandet, unge og gamle, kvinder og mænd. Dér var der ofte sammenkomst efter koncerten, hvor vi mødte lokale folk. Altid festlige og tumultariske begivenheder. Kinesere har en vidunderlig evne til at feste og give los for den naturlige spontane livslyst.

Fortæl om den stilhed du skriver om i digtet "Stilheden i Anji County." Jeg har været i Anji, og det er et smukt landområde. Jeg kan godt lide din idé, "at det vigtigste foregår i Den tavse zone".
Ja, vi har det med at glemme, at det der betyder noget sker i den tavse zone. Inde i os selv bærer vi alle på en stilhed, eller vi går rundt og mumler en ensom indre monolog. Det er der poesien møder os, når det sker, i magiske øjeblikke. En intim snak om vigtige ting.
Det meste af tiden er vi omringede af et inferno af larm, alle plaprer løs i munden på hinanden, og stilhed bliver en dyrebar luksus. Vi har to ører og kun en mund, ofte kunne man tro det var omvendt. Kunsten at holde kæft er ikke særligt højt værdsat. At være stille, at lytte, at vente… Måske kan vi lære det af klassiske kinesiske vismænd, eller af de høje træer i gamle skove.

Ud over kinesisk er dit arbejde også blevet oversat til mange andre sprog, inklusive arabisk og tyrkisk. Du skriver selv på både dansk og engelsk. Hvor vigtig er dette samspil af forskellige sprog, for både din digtning og for dig personligt? Og hvad med interkulturelle indflydelser? Du har rejst vidt omkring i Kina. Hvilke andre lande har du besøgt? Hvad gør det ved dig og din digtning?
Jeg voksede op på en lille gård uden for en lille landsby i et lille land. Jeg var heldig da et udvalg af mine digte con amore blev oversat af de canadiske digtere Patrick Friesen og Per Brask, og en bog blev udgivet i Toronto. Mine digte rejser, og jeg rejser for at støtte dem. Af og til bliver jeg inviteret til en oplæsning eller til at deltage i arrangementer. Jeg har set kontinenter, Sydafrika, Egypten, USA og det fjerne østen. En bog blev udgivet i Iran, jeg var i Tehran og Isfahan. Det her er mit første liv, og jeg vil gerne se planeten. Jeg ved ikke hvordan det påvirker min digtning, men disse digte fra Kina viser at noget er ved at ske. Min sidste udenlandske bog var en portugisisk oversættelse udgivet i Brasilien, og jeg var i Rio til bogmessen. Lige før coronaen ankom deltog jeg i en arabisk festival i Dubai.

I et andet interview sagde du "Jeg snublede rundt og høstede nederlag." Jeg elsker hvordan du bruger ordet "høstede" i forbindelse med nederlag. Det får mig til at tænke på kollokationen "en rig høst", som uundgåeligt er en god ting. Det er som om at folk i dag går efter øjeblikkelig succes uden nederlag eller fiasko: en stor følgerskare på de sociale medier, en bogaftale inden man har gennemført kunstuddannelsen osv. Fortæl os lidt om nogle nederlag du har "høstet" og hvorfor det var en god ting.
Jeg samler på nederlag. Det eneste man kan lære noget af er personlige fejltagelser, og jeg har høstet en del. Min første store drøm var at blive sømand, som 16-årig gik jeg ombord på et skib på vej til Indien. Det viste sig at være en katastrofe. Jeg skulle gøre rent og lave mad, en fuldstændig ny dagsorden for mig – jeg var vandt til landbrugsarbejde. Jeg flygtede hurtigt og vandrede rundt. Jeg endte i Oslo, hvor jeg levede som hjemløs. Jeg var 16 år, og endelig indså jeg, at jeg var nødt til at vende tilbage til skolebænken og for alvor lære noget. Et afgørende nederlag i min tidlige ungdom.

Siden da har jeg høstet utallige nederlag. Min nye bog med den engelske titel MOMENTS OF HAPPINESS (Øjeblikke af lykke) er ved at blive oversat til engelsk. Ordet "moments", altså øjeblikke, er vigtigt her: lykke fås ikke i abonnement, kun i håndkøb. Og i sidste ende er vi alle sammen tabere, alene i den kolde grav med en skovfuld jord i munden. Det endelige nederlag.

Oversat fra engelsk af Silke Hult Lykkedatter, januar 2021

Lysets Prinsesse går i land

Lad os tá til Wenling for at se havet
på kanten af Den kinesiske Folkerepublik,
mens lysets prinsesse går i land,
og vi står ansigt til ansigt med det kinesiske hav

Jeg ville skrive et digt om hele tilværelsens
mysterium. Jeg ved, det kræver ydmyghed
men også action, protest, jubel, vrede og henrykkelse
at få det frem. Desuden en spadseretur og sprogkompetencer

Hele dagen har jeg forsøgt at indhente Du Fu (杜甫)
der rejste i Zhejiang for tusind år siden.
Men nu ved solnedgang må jeg være ærlig og give op,
den gamle mester tolker virkeligheden med større præcision:

”Bag de velhavendes porte
ligger maden og rådner som affald.
Udenfor ligger de fattige
frosset ihjel”

Vinden blæser, hvorhen den vil; intet sker
i tusind år. Lad os tá til Wenling ved det kinesiske hav
og se virkeligheden i øjnene, mens lysets prinsesse
går i land. Hun åbner, når nogen banker på døren

光明女神降临

让我们去温岭看海
在中华大地之滨
那里，光明女神降临
当我们面朝大海之时

我想写一首融合了所有存在的
神秘的诗。我知道这需要谦卑
行动，反驳，欢乐，愤怒和欣喜
方能完成。当然，再加上散步和表达

我一直试图追上杜甫的脚步
那个千年之前在浙江留下足迹的先哲
但是最终，落日之时，我必须坦诚
并且放弃
古老的大师更加擅长表达：

“朱门酒肉臭
路有冻死骨”

当风吹过时，可不会考虑人们的感受，沧海
桑田。让我们去温岭揭开它的新面目
面朝大海，当光明女神降临
人间。她为走投无路的人打开了上帝之门

© Niels Hav 尼尔斯· 哈夫

Med Chaplin i Yulin

Det siges, at den kinesiske mur
kan ses fra månen -
Det er kompliceret og dyrt at verificere
Men sikkert er det, at månen kan ses
fra Den Kinesiske Mur

Når Charlie Chaplin en dag møder Djengis Khan i Yulin
kan de stå på Den Kinesiske Mur eller i vagttårnet
og studere månen, mens de udveksler værdier

”Den største lykke er at besejre dine fjender, plyndre dem
og tage deres koner og døtre i dine arme ”, siger Djengis Khan
”Undskyld, men jeg vil ikke være kejser”, svarer Chaplin,
”Det er ikke min stil, jeg vil leve af andres lykke”

Hvis månen er en metafor for kærlighed og længsel
er Den Kinesiske Mur er en metafor for imperiebyggernes
afmagt, alle imperier går til grunde

I dag er Djengis Khan en mongolsk grillbar
og Charlie Chaplin er død. Gud skabte denne verden
med god sans for humor, det meste af vores glorværdige historie
er bare en stor vittighed. Så lad os ikke glemme at le

Oversat til dansk af Silke Hult Lykkedatter og Niels Hav

在榆林，想起了查理卓别林

有人说，万里长城
在月球上都可以看到
想要证明它既困难又昂贵
但是有一点可以肯定
在长城上，可以看到月亮

如果某天，查理卓别林和成吉思汗在榆林相遇
他们可以相约登上长城，或爬上镇北台
赏月观景，交流想法

“最大的快乐就是征服敌人，凯旋而归
并将他们的财富占为己有”成吉思汗说
“很遗憾，我不想当皇帝”卓别林回答
“我擅长征服别人的心，而不是肉体”

如果月亮是爱和渴望的象征
那么长城则代表了秦皇汉武的
无力感——再高的长城也无法阻挡帝国的灭亡

如今成吉思汗早已入土
查理卓别林也已逝去。创造这个世界的上帝
还真有幽默感，我们大多数光鲜的历史
不过是个大笑话。所以，重要的是
别忘了开怀大笑

© Niels Hav 尼尔斯· 哈夫
译 邵嘉骏

尼尔斯· 哈夫，丹麦当代诗人及短篇小说家。1949年出生于日德兰半岛。已出版诗集五部，短篇小说集三部。2006年，在加拿大出版诗歌英译本《我们在这儿》。曾游历欧洲、亚洲、北美洲及南美洲；作品被相继译成英语、阿拉伯语、西班牙语、意大利语、土尔其语、荷兰语等多种语言；曾获多项文学奖项。现居哥本哈根。

Under Li Bai's himmel

Vi er nomader, ligesom du –
I aften sidder jeg i døråbningen og drømmer
jeg vil ikke gå ind, jeg vil ikke gå ud -
jeg stirrer på din gamle måne
din gamle måne
stirrer på mig
i mørket spiller insekterne en oldgammel koncert
i det fjerne står bjergene og spekulerer

På motorvejene tordner trafikken
angsten skjuler sig inden i skyskraberne
sjælen ryster af kulde i det overophedede kontor
raseriet gløder under asken fra udbrændte visioner

De døde vender tilbage til hjemstavnen
de levende er endnu undervejs
den der kører rundt uden rute og retning er faret vild
en mindre personlig ulykke, vi føler med ham –
Men når menneskeheden og alverden farer vild
er der ingen der lægger mærke til det

I aften er vi i Zaoyang city
jeg sidder i døråbningen og drømmer
Zaoyang er en smuk by, her bor rigtige mennesker
der tænker over ret og uret og jagter lykken –
universet er gennemstrømmet af en umættelig længsel
Hallo Li Bai, hvor er du?
Jeg sidder alene under din himmel i Zaoyang
og drikker din vin

在枣阳，李白的天空下

我们浪迹天涯，就像你-
今晚我怀着梦想，门扉倚
我不甘停留，亦不愿流徙-
我凝视着曾与你共舞的明月
仿佛它也瞧着我自己
黑夜中一阵微风凄凄
小虫儿不知何处将音乐奏起
远山揣摩其中真谛

高速公路上车水马龙
欲望隐藏在摩天楼之中
灵魂在楼里的办公室中颤动
愤怒在憧憬破灭后化为的灰烬中喷涌

逝者得到解脱
生者依旧奔波
既无航标也无罗盘该如何掌舵
对于个人的遭遇，我们感同身受-
但当全人类和整个社会
都茫然失措
无人看破

今晚我们在枣阳
我坐在门前梦想
枣阳是如此漂亮，鲜活的生命被滋养
明辨曲直是他们的信仰，追逐幸福是他们的理想-
世界上弥漫着贪得无厌的欲望
嗨，李白，你在何方？
我独自坐在你曾停留，枣阳的天空下
斗酒十千

© Niels Hav 尼尔斯· 哈夫 - 译 邵嘉骏

FOTOKONKURRENCE!

Det er blevet tid til at stille skarpt på kinesiske tegn og tegn på Kina i bybilledet!

Med et Canon om halsen eller en smartphone i lommen - vi opfordrer alle til at drage ud på tur og fange et vaskeægte eksempel på kinesiske tegn eller tegn på Kina i bybilledet. Men udfordringen slutter ikke her; vi vil også bede jer udføre lidt detektivarbejde, og grave historien bag billedet op og sende den med.

Vinderen vil blive udnævnt i en artikel med det indsendte fotografi og tekststykke, som vi bringer i andet nummer af Kinabladet 2022. Vinderen modtager naturligvis også en præmie!

Indsend venligst fotografi og tekststykke til sekretariatet@dansk-kinesisk.dk før udgangen af 2021 og deltag i konkurrencen.

Ved deltagelse i konkurrencen giver du samtidigt Dansk-Kinesisk Forening rettighederne til at benytte/trykke dit indsendte materiale.

Kasseret kuli med rickshaw på Bakken, Klampenborg (Jørgen Delman)

DEN NYE GENERATION

AF UNGE UDENLANDSKE PROFESSIONELLE I KINA

AF YASMIN LIU JOHANSEN, EJER AF TRANSITION STATE

DET DANSKE ERHVERVSLIV HAR TRADITIONELT BRUGT SÅKALDTE EXPATS, ALTSÅ ERFARNE DANSKERE SOM ER UDSTATIONERET I DATTERSELSKABER I KINA.

I DAG ER DER OGSÅ ET VOKSENDE ANTAL UNGE, SOM VÆLGER AT TAGE TIL KINA ALLEREDE I STUDIETIDEN. I DENNE ARTIKEL FÅR DU ET PORTRÆT AF DEM, SOM I FREMTIDEN ER MED TIL AT BYGGE PROFESSIONEL BRO MELLEM KINA OG VESTEN, MEN PÅ ANDRE PRÆMISSER END EXPATS FRA DEN TIDLIGERE GENERATION.

Når det kommer til relationen mellem Danmark og Kina, så har denne seneste verdenskrise COVID-19 ikke gavnet. Danskerne har også fulgt med i konflikten i Hong Kong, polemikken om Danmarks kurs ift. Huawei mm. Med det resultat at den danske, folkelige opbakning til Kina er blevet mindre det seneste år. En meningsmåling fra Berlingske viser, at 74 procent af de adspurgte danskere mener, at Kina spiller en negativ rolle som global stormagt.

På den anden side hører vi også om Kinas digitale transformation og det kinesiske marked, der buldrer fremad. Kina er Danmarks sjette største eksportmarked, og i erhvervslivet tror man fortsat på mulighederne i Kina: I en 2020-rapport fra Udenrigsministeriet fastholder tre fjerdedele af de danske virksomheder i Kina, at de forventer at udvide deres kapacitet med minimum 10% i de kommende fem år, på trods af COVID-19.

Kina vækker også interesse hos de danske unge, selvom de er meget bevidste om kompleksiteten i Danmarks relation med Kina. Blandt unge i Skandinavien har de danske unge den største interesse for Kina, og gennemsnitligt 110 nye studerende årligt fra universitetet og Handelshøjskolen i København bliver undervist i kinesisk sprog og kultur på Københavns Universitet (KU). Disse unge skal være med til at skabe den fremtidige relation mellem Danmark og Kina, og der er bedre muligheder i dag for at klæde de unge på til opgaven. Det kendte 'Sino-Danish Center for Education and Research (SDC)' har på ti år faciliteret undervisning for 400 ph.d-studerende samt næsten 800 kandidatstuderende i både Danmark og Kina. Institutioner som SDC er være med til at åbne flere døre til Kina for de unge. For dem som drømmer om en karriere i Kina er der rigere mulighed for at kombinere studietiden med relevante erfaringer.

Expat-drømme

Jeg har selv studeret på universiteter i både Kina og Danmark og drømt om at arbejde for danske virksomheder i Kina. I 2013 fik jeg min første stilling i en stor dansk virksomhed i Kina. På kontoret i Beijing var der omkring 60 medarbejdere, hvoraf en håndfuld af dem var expats, udstationerede danske medarbejdere som havde boet i Kina i et til to år sammen med deres familie i Beijings internationale bydele. Dengang var expats typisk topledere, mellemledere og projektledere. De byggede bro mellem de danske og kinesiske grene af organisationen, med ansvaret for at sætte retning og uddelegere arbejdet til de lokale medarbejdere.

Mange danske virksomheder etablerede sig allerede i Kina i starten af nullerne.

For dem er det nu mere almindeligt at expat-ledere erstattes af kinesiske ledere efter færdiggjort udstationering. I dag er der således blevet længere mellem expat-lederstillinger. Unge udenlandske professionelle står over for andre præmisser end generationen før dem. Lokale ledere og organisationer skal også lære, hvad der motiverer disse unge talenter.

Jobforventninger

Silke Hult Lykkedatter studerer Kinastudier på KU. Udover studiet arbejder Silke hos KUs tænketank ThinkChina, der faciliterer det nyeste research om Kina. Silke er også medarrangør hos ThinkChina Student Forum, der ligeledes er med til at styrke de studerendes forståelse for Kina. Sidst og ikke mindst har Silke, ligesom mange andre medstuderende været på udveksling og praktik i Kina i løbet af studietiden.

Silke er netop ved at færdiggøre sit studie, og hun er meget tiltrukket af muligheden for at arbejde i Kina. Hun erindrer med begejstring det sprudlende liv og de grønne oaser i Beijing. Hun er også tiltrukket af det høje tempo og det intense arbejdsmiljø. Det vil være en succes for Silke at kunne skrive endnu en arbejdserfaring fra Kina på sit CV. Men storbyen, såvel som titel, løn og virksomhedsbrand er i sig selv ikke nok til at overbevise Silke. Det er i sidste ende virksomhedens mål og kultur, som betyder mest.

I sin jobsøgning kigger Silke især efter, at virksomheden har en mission, som hun ønsker at bakke op om. For hende skal virksomheden have værdier, som hun kan genkende. Den skal have en strategi, som kan være med til at skabe resultater. Desuden betyder virksomhedskulturen en hel del, og der skal være mulighed for at udtrykke sine meninger og skabe personlige relationer. Disse kriterier er der givetvis mange talenter, som kan nikke genkendende til.

Kompetencer

Udover et match på værdier skal der også være et kompetencemæssigt match, og talenter som Silke søger på forskelligt vis at få de nødvendige redskaber for at lykkes som ung professionel i Kina. Ligesom der er et spirende fællesskab blandt studerende på KU, så finder man fællesskabet BeHive, der henvender sig til både udenlandske og

lokale studerende samt unge professionelle i storbyerne Beijing og Shanghai. En af BeHives kernekompetencer er at coache medlemmerne i at lykkes i deres første job i Kina, og organisationen har allerede leveret over 80 workshops for i alt 6.000+ deltagere.

En af initiativtagerne bag fællesskabet er russiske Irina, som jeg har interviewet. Første gang Irina kom til Kina var gennem et universitetslegat. I dag har hun færdiggjort en kandidatuddannelse i Kina og arbejder for en multinational virksomhed i Shanghai. I de seks år Irina har boet i Kina, har hun ikke blot oplevet storbyen Shanghai, men har levet både i Central- og Sydkina, hvor hun har haft mulighed for at få forskellige kulturer ind under huden. Hun taler kinesisk, og har et godt lokalt netværk.

Irina fortæller, at mange i BeHive-fællesskabet har den samme baggrund som hun, og at det som ung udenlandske professionel i dag er nødvendigt at forstå kulturen og tale sproget. Hun oplever, at hendes anderledes tilgang til problemløsning i forhold til de lokale kollegaer gør hende attraktiv for virksomhederne. Sidst og ikke mindst mener Irina, at bløde kompetencer samt oprigtighed og ydmyghed bliver værdsat og hjælper hende med at skabe gode relationer med kinesiske kollegaer.

Win-win situation

Med et godt sprogkendskab, kulturforståelse, nysgerrighed samt en åben tilgang er unge expats gode aktiver for organisationer. Omkostningerne ved flytning er forholdsvis lave, idet mange af disse talenter allerede er bosiddende i Kina i forbindelse med et studie. De bidrager med diversitet i lokale teams, og så er de ikke mindst kyndige repræsentanter for vestlige forbrugere.

Mens mange unge expats kigger mod multinationale virksomheder i Kina, så er der også gode muligheder i kinesiske virksomheder, der ønsker at udvide deres forretning på det internationale marked. Ledere i disse virksomheder kan få stor gavn af samarbejdet. Har man evnerne kan man som udenlandske professionel hjælpe sin chef med at omsætte virksomhedens værdier til ord og handling, som er med til at nedbryde barrieren til de internationale kunder.

Den rette support

Den unge udenlandske generation i Kina har gode forudsætninger, men det er vigtigt, at de får den rette support i transitionen fra studerende til professionelle. Det hjælper, hvis man allerede i studietiden kan få adgang til den rette rådgivning. Da rollen som expat i Kina har ændret sig løbende må lokale ledere og organisationer skabe nye rammer for at sikre trivsel hos den unge generation af udenlandske professionelle. Et eksempel er, at stigende antal lokale ledere skal lære at coache udenlandske medarbejdere.

Jeg arbejder til daglig med ledere i Kina, som ønsker at give de unge professionelle i deres teams den bedst mulige support. Her foreslår jeg, at lederen investerer i at skabe et tillidsfuldt samarbejde, og i den forbindelse kan lederen med fordel tage udgangspunkt i disse tre vigtige dialoger:

1. Forklar virksomhedens værdier på en måde, som de unge expats forstår. Lederen kan bruge egne dilemmaer som en måde at illustrere, hvordan han eller hun anvender virksomhedens samt personlige værdier i det daglige, inkl. kulturelle værdier.

2. Understreg den underliggende udfordring, som lederen bør sigte mod at løse. Brug dette til at stimulere de unge expats iver efter at lære, og anerkend deres kreative tænkning og øg deres engagement for at løse opgaven.

3. Tag dig god tid til at diskutere hvordan organisationen fungerer. Forklar systemer og processer, og inddrag de unge i, hvordan deres egne aktiviteter passer ind i disse.

Expat i Kina 2.0

I fremtiden tænker vi ikke nødvendigvis, at expats er chefer, der er udstationeret for en virksomhed med hovedkvarter i Danmark, eller et andet vestligt land. Det kan i lige så høj grad være mere almindelige stillinger. Med virksomhedsledernes indsats kan organisationer tiltrække og fastholde den næste generation af udenlandske professionelle såsom Silke og Irina. Der er etableret en stærk international talentpulje mellem universitet og virksomheder, der kan være med til at skabe værdi og bygger bro i en kinesisk-vestlig kontekst.

Transition State supporter ledere med en effektiv overgang til en ny professionel rolle. I en kinesisk-vestlig kontekst hjælper vi med at forkorte transitionstiden, og støtter lederen i at maksimere værdiskabelsen for virksomheden.

Læs mere og kontakt os på www.transition-state.com

KINA KIK
走马观花 – AT SE PÅ BLOMSTER FRA HESTERYG

AF TAGE VOSBEIN

ISÆR I DISSE TIDER HVOR DET ER MEGET VANSKELIGT AT REJSE TIL KINA FOR AT FØLGE MED I HVAD DER SKER, KAN DET VÆRE EN GOD IDÉ AT FINDE ANDRE VEJE.

I VORES DIGITALE TIDSALDER ER DER HELDIGVIS RIGE MULIGHEDER. EN AF DEM ER AT SE NOGLE AF DE TV-SERIER, SOM ER MEGET POPULÆRE I DAGENS KINA.

Her en introduktion til tre serier, som jeg har haft stor fornøjelse af at følge.

Det skal vel også lige nævnes at især de to første er supergode til sproglæring, den tredje findes i to udgaver – med og uden dialekt. Dialektudgaven anbefales, men er jo noget mere udfordrende. Den rummer mange underholdende situationer, hvor folk ikke forstår hinanden pga. dialekt- og accentforskelle.

三十而已 **'Simpelthen Tredive' (Nothing But Thirty) Premiere juli 2020, 43 episoder.**

YouTube link:

https://www.youtube.com/watch?v=F4zhJHw-BpA&list=PLGnjPtt6DJXS6BGrw0I5L00CPFbckBPjQ
Serien kan vist også ses på Netflix.

Filmplakaten illustrerer hvordan de tre søger at beskytte sig mod fordommene, der regner ned over dem.

- Taber hvis ikke gift som 30-årig – Hvis manden tjener penge, kan du bare slappe af – At have succes kan ikke måle sig med at blive godt gift osv. osv.

Tre veninder med meget forskellig baggrund på vej til at runde et skarpt hjørne, som bestemt ikke er lettere i Kina. Hovedtemaet er kvinders ret til at bestemme over eget liv. Serien foregår i det nutidige Shanghai og ud over de mange problemstillinger for moderne kvinder i Kina får man også mange indblik i nutidens storbyliv i Kina.

Den kinesiske titel er for øvrigt et ironisk spil på et meget kendt Kongzi citat fra Lun Yu, hvor han siger 三十而立 – "som trediveårig havde jeg fundet mit ståsted."

安家 'Et roligt hjem' (I will find you a better home) Premiere maj 2020, 53 episoder.

https://www.youtube.com/watch?v=YW29gl3ZwSk&list=PLDuzvnRIfxZoCApBs2bldB_kCvEk9c2AQ

Serien er bygget over en japansk TV-serie, men mange mener, at den er bedre end sit forlæg.

Man følger de ansatte i en Shanghai afdeling af en stor ejendomshandlerkæde. Kontoret har en meget utraditionel mandlig leder, med en tilbagelænet stil og et blødt hjerte. Så ankommer en assisterende kvindelig leder, udsendt af hovedkvarteret for at forbedre salgstallene og med en hemmelig instruks om at erstatte den nuværende leder. Hun er voldsomt ambitiøs og resultatorienteret – og så er historien i gang.

山海情 'Mellem bjerge og hav' (Minning Town) Premiere januar 2021, 23 episoder.

https://www.youtube.com/watch?v=l8dv_IepPWg

Og så til noget helt andet, både i tid og sted. Serien foregår i 1990'erne i Ningxia, på kanten af Gobi ørkenen. Som en del af et projekt med at afhjælpe ekstrem fattigdom prøver myndighederne at få landsbybeboere fra utilgængelige bjergområder i det nordlige Shaanxi til at flytte 400 km for at opdyrke land forholdsvis tæt på provinshovedstaden Yinchuan i Ningxia. Det er reelt ørken der skal opdyrkes og ideen er, at bønderne ved supplerende arbejde i byen kan rejse midler til projektet i ørkenen.

Der er mængder af problemer. Det er svært at få migranterne til at blive, flere vender de 400 km tilbage til hvor de kom fra. Der mangler boliger og vand, og det varer længe før den lovede elektricitet når frem.

Bureaukratiet er stift og langsomt (selv om der selvfølgelig ofte er en højerestående instans som griber ind og redder situation – et scenario, som er velkendt, men ikke helt uden basis i hvordan mange almindelige mennesker ser på det). Efter et stykke tid etableres der fra højeste sted et samarbejde mellem Fujian (Min) og Ningxia (Ning), hvor eksperter fra Fujian bliver udsendt og ungdommen i området rekrutteres som migrantarbejdere den anden vej.

Minning Town, series engelske navn, findes i virkeligheden og som fra intet vokset til en by på op mod 70.000 indbyggere.

Serien forekommer mig usædvanlig realistisk og jeg blev faktisk rystet af at se forholdene i det udkants Kina, som eksisterede op igennem 90'erne, samtidig med man selv rejste rundt andre steder i landet og så udviklingen tage fart.

Det skal lige nævnes, at serien er en del af en lang række film og TV, som er sat til at komme her i 2021, hvor man fejrer KKPs 100-års jubilæum. Det hører vel også med, at det samarbejde mellem Fujian og Ningxia, som er hovedtemaet i serien, i den virkelige verden blev startet, mens Xi Jingping havde ansvar for det, da han arbejdede i Fujian

Serien er blevet kritiseret for to forhold. Mange synes den er alt for kort! Andre mener ikke at dialekten i filmen er korrekt – ikke Ningxia, men nordlige Shaanxi. Tror nu nok at de har overset, at bønderne er blevet flyttet netop fra øde bjergegne i Shaanxi til kanten af Gobi-ørkenen i Ningxia.

De omtalte serier er fundet via anbefalinger på forskellige websteder, som for eksempel Sixth Tone, Mandarin HQ og Inkstone. De udmærker sig ved at have enorme seertal (samlet er der for flere af dem tale om milliarder) og være tilgængelige i versioner med engelske undertekster

Serierne er sammenhængende, med fremadskridende historier. Det betyder, at man skal starte fra begyndelsen, for at forstå hvad der foregår. Men det er ikke nødvendigt at arbejde sig gennem alle episoder for at danne sig et indtryk, selv om man måske skal være forberedt på hele tiden lige at skulle se, hvad der sker i næste afsnit.

Alle serierne har opnået meget store seertal i Kina (og også udenfor). Især i en tid hvor det næsten er umuligt at rejse til Kina, synes jeg de giver gode indblik i hvad der rør sig i Kina, og på mange måder indsigter, som nok er svær at finde, selv om man opholder sig længe i landet.

Det er underholdningsserier, som nok bedst kan sammenlignes med sådan noget som Huset på Christianshavn, Matador, Krøniken og måske Badehotellet (som jeg dog aldrig har set;-).

De kan (selvfølgelig) ikke måle sig med de fremragende film af store instruktører, som laves i Kina, og der er heller ikke tale om afslørende dokumentarer. Men jeg tror der en høj grad af realisme i de serier jeg har set – det kinesiske publikum er meget hurtige til at kommentere, når der er noget man synes halter.

MIT LIV MED KINA II

PÅ SPORET AF ET RASTLØST KINAS STORE FORANDRINGER

AF JØRGEN DELMAN
Professer emeritus, Kinastudier, Københavns Universitet

I ANDEN AFDELING AF SIN ARTIKEL OM SIT LIV MED KINA SÆTTER PROFESSOR JØRGEN DELMAN FOKUS PÅ PERIODEN EFTER 1989, HVOR HAN ARBEJDEDE I KINA I FLERE ÅR OG SIDEN ANDRE STEDER I VERDEN FOR EFTERFØLGENDE AT VENDE TILBAGE TIL KINA-FELTET SOM FORSKER.

Han fortæller om smægtende diskodans på i Haikou i 1992, hvor han oplevede en popkulturel latterliggørelse af kommunistpartiet. Han fortæller også om konsekvenser af Kinas reformpolitik, og hvad han har lært af at arbejde med Kina, blandt andet at man ikke kan forstå Kina, hvis man ikke kender til landområderne eller forstår, hvordan det kinesiske parti-statssystem er indrettet og fungerer.

Den første artikel i serien blev bragt i Kinabladet Nr. 85 2021.

Efter nedkæmpelsen af demonstrationerne rundt omkring i Kina i 1989 var Riget i Midten blevet internationalt isoleret, men EU ønskede snart at lukke op igen. Den kinesiske markedsøkonomi bød på store muligheder, og der var tydelig interesse for samarbejde på begge sider og for at få europæiske virksomheder ind på markedet.

Mit næste job knyttede an til denne proces. Fra 1991 til 1996 var jeg sammen med familien tilbage i Kina igen med en ph.d. i baglommen. Jeg skulle arbejde som europæisk direktør for CECAT (China-EU Centre for Agricultural Technology), et samarbejdsprojekt mellem EU Kommissionen og det kinesiske landbrugsministerium, som jeg kendte godt fra FAO og mit ph.d. projekt. Jeg var udstationeret af RAMBØLL, der var Lead Consultant og havde kontrakt med EU i samarbejde med en række andre europæiske konsulentvirksomheder.

CECAT skulle være brobygger mellem europæiske og kinesiske erhvervsaktører, organisationer og forskningsinstitutioner inden for landbrug, fiskeri og fødevarer. For mig var det en version 2.0 af mit FAO-arbejde. Vi var et team af europæiske eksperter, der skulle bygge organisationen op fra grunden og lave en forretningsplan sammen med vore kinesiske kolleger. Vi rekrutterede og trænede 90 medarbejdere (150 når vi talte vores restaurant og hotel med), både mænd og kvinder, hvoraf mange senere er gået videre til lederpositioner som embedsmænd eller i privatsektoren. Vi skulle også tegne og bygge centret fysisk, i alt 10.000 m2, på en bar mark på en tidligere statsfarm, Østen er Rød, på tredje ringvej i Beijing over for den danske ambassade.

I den sammenhæng skulle jeg også sikre, at de europæiske byggekomponenter blev brugt efter forskrifterne. Der var et utal af byggemøder, og jeg oplevede, at de kinesiske aktører kunne skændes så det bragede, akkurat som på byggepladser andre steder i verden. Mine kulturkoder, forestillingen om den store "harmoni" mellem mennesker og 'angsten for at miste ansigt', led sig et alvorligt knæk på de møder. Jeg fandt ud af, at 'ansigt' er et strategisk instrument i mellemmenneskelige relationer. Det kan både gives og tages for at opnå bestemte mål.

Fra smatkarle til smart guys

Jeg kom helt ind under huden på det kinesiske bureaukrati, fordi jeg arbejdede i landbrugsministeriet. Jeg rejste rundt sammen med min kinesiske meddirektør, vore kinesiske partnere og ansatte. Den elite, vi mødte i landområderne, var ved at ændre sig fra 'smatkarle' til 'smart guys'. De optrådte ikke mere i det traditionelle "Mao-tøj". Der var gået Hugo Boss og Armani jakkesæt i den, med brand-mærket syet uden på jakkeærmet og med spidse city-sko, hvor absurd det end kunne forekomme

30 år med mejeriprojekter gav anledning til mange besøg hos mejeribønder. Her i Hebei Provins i 1999 (eget foto).

i rismarkernes mudder. Disse bondeentreprenører og deres partnere i lokaladministrationerne var eminente eksempler på, at en markedstransformation var på vej i Kinas landområder. En formel jordreform væk fra småbrug kom ikke på tale, men i praksis var entreprenørerne og lokale ledere i stand til at slå kludene sammen og omgå snærende regler i områder med udviklingspotentiale. De lagde grunden til en jordreform ad bagvejen.

Vi var vidne til en strukturel og teknologisk revolution. I løbet af de godt 20 år fra 1978 til 2000 steg Kinas produktion inden for planteavl, frugtavl, kvægbrug, fjerkræproduktion og dambrug eksponentielt. Vi var også involveret i de tekniske diskussioner, der førte til flytningen af størstedelen af Kinas bomuldsproduktion til Xinjiang på grund af udbredte sygdomsproblemer i den eksisterende bomuldsproduktionen i Østkina. Det var et eksempel på, hvordan den særlige kommunistiske model kan mobilisere enorme ressourcer over meget kort tid. I dag er bomuldsproduktionen i Xinjiang et giftigt tema i diskussioner uden for Kina om det kinesiske styres brug af tvangsarbejde og undertrykkelse af menneskerettighederne i Xinjiang.

Desværre havde jeg ikke held med et mere personligt projekt, som handlede om at bygge videre på Kinas nyindstiftede demokratiske valg til landsbykomitéerne. Jeg arbejde i alle årene med dedikerede kinesiske partnere på at introducere betydningen af andelsselskaber og landboforeninger som bærende institutioner i europæisk landbrug. Tanken var, at Kina kunne lære af det. Desværre kom vi ikke i mål. Modstanden var meget stærk.

De store børn gik nu i international skole. Susanne fødte vores yngste på Hovedstadens Hospital i 1992. Hun lavede sit eget rejsebureau, som solgte rejser til den udenlandske befolkning i Beijing, når de skulle ud af Kina. Det var før turismen ud af Kina for alvor tog fart, og der var ingen, der kunne levere den service hun kunne i kraft af sin uddannelse i den danske rejsebranche.

Dristige diskomodeller i Haikou

Igen rejste vi Kina tyndt. I 1992 holdt vi jul og nytår på Hainan. Susanne rejste alene hjem med de tre mindste børn. Ældste søn gik på universitet i Beijing og skulle modtage dem. Susannes tur skulle have taget 4 timer, men kom til at tage 24 på grund af dårligt vejr på et fly uden information, uden mad og drikke til så lang en tur og med passagerer i oprør. Imens blev jeg i Haikou for at holde møder med lokale forretningsfolk. De inviterede mig på natklub for at varme op under relationen. Jeg anede intet om Susannes og børnenes fortrædeligheder, og vores ældste søn i Beijing kunne ikke forstå, hvor de blev af. Det var før mobilernes tid. Susanne måtte klare skærene alene.

Imens i Haikou sendte en diskokugle lysspir ned over natklubbens scene. Underholdningen var relativt uskyldig, indtil konferencieren annoncerede det sidste nummer, et dristigt dan-

Jeg har kendt Professor Yao Jianfu (t.v.) siden 1988. Han arbejdede på et forskningsinstitut under Landbrugsministeriet i Beijing. Han var en af mine gode samarbejdspartnere i arbejdet med landboorganisationer i Kina. Vi står sammen med Du Runsheng, en af landboreformernes berømte fædre i perioden 1978-1989. Han var på Zhao Ziyang-fløjen, og efter 1989 levede han et liv uden adgang til at publicere eller optræde offentligt. Men han troppede ofte op på sit kontor ved siden af professor Yaos, selv i en relativt høj alder. Han døde i 2015 (private fotos).

seoptrin med 'modeller' fra Beijing. Seks høje, meget tynde piger smøg sig ind på scenen i en erotiseret militær strækmarch, i støvler med stilethæle og klædt diminutivt i de sidste klude fra et militært overskudslager. De var toppet op med militær kasket og solbriller. De dansede, æggende koreograferet, til en diskoversion af en af kommunistpartiets klassikere: "共产党离不开群众，群众离不开共产党" (gòngchǎndǎng líbukāi qúnzhòng, qúnzhòng líbukāi gòngchǎndǎng" – "kommunistpartiet er uadskilleligt fra masserne, masserne er uadskillelige fra kommunistpartiet". Susanne og børnene nåede helskindet hjem, mens jeg sad og vred mig forlegent i stolen og tænkte, om kommunistpartiet virkeligt kunne overleve denne form for undergravende latterliggørelse? Folk omkring mig hujede og havde det fint. Det var næsten udelukkende mænd.

Et teoretisk syn på Kina

I 1996 vendte vi hjem til et andet Danmark, et andet Europa efter den reelt eksisterende socialismes kollaps i Østeuropa. Men socialismen overlevede i Kina. Havde jeg bare set forkert den aften på natklubben? Kunne den reelt eksisterende socialisme virkelig omfavne markedsdrevet vulgær popkultur? Vi ved nu, at det kunne den.

Susanne havde igen fået job i rejsebureauet i Holstebro, hvor vi bosatte os. Hun forlod det dog senere for at blive leder af et lokalt kunst- og kulturcenter i Struer. Jeg fortsatte med at arbejde i Ramboll i Virum nord for København og blev i 1998 leder af en ny afdeling for privatsektorudvikling, et nyt tema inden for udviklingsbistanden. Efter årtier med fokus på staten, indså man nu i udviklingsverdenen, at privatsektoren skulle være en drivkraft i de fattige udviklingslande, akkurat som jeg havde bevidnet det i Kina.

Jeg arbejdede på projekter i Østeuropa, Asien, Afrika og Sydamerika, mest som teamleder eller projektdirektør. Jeg holdt dog også fast i Kina og kom med i projektledelsen af EU's største samarbejdsprojekt i Kina, som støttede udviklingen af mejerisektoren i 12 provinser. Projektet var ledet af Danagro i konsortium med Rambøll og andre europæiske konsulentfirmaer. Budgettet var på 50 mill. €. Derfor kunne jeg fortsætte med hyppigt at rejse til Kina.

Det var et udfordrende projekt med megen krisehåndtering. Men jeg fungerede også som konsulent med ansvar for institutionelle indsatser. Igen forsøgte vi at vinde gehør for ideen om at etablere landboforeninger, producentsammenslutninger og andelsselskaber. Kina gennemførte senere lovgivning på disse områder, men de europæisk inspirerede modeller, vi argumenterede for, vandt aldrig fuldt fodfæste. Kina valgte sin egen vej. Lokalstaten og partiet ville ikke give los for lokaldemokratiet og især for lokalt ejerskab. Ingen havde tillid til at bønderne kunne administrere sig selv uden supervision og kontrol fra parti-statens side.

Jeg har altid undret mig over, at ingen kinesisk bonde - med en enkelt undtagelse under Kulturrevolutionen - har kunnet nå til tops i kommunistpartiets ledelse. Partiet er jo trods alt et parti, der er sat i verden for at varetage arbejdernes og bøndernes interesser. Med årene lærte jeg at forstå, at varetagelse af samfundsinteresser er en privilegeret disciplin for kommunistpartiet, som enerådigt bestemmer, hvordan den skal iscenesættes.

Mejeriprojektet stoppede i 2001, og dermed afsluttede jeg næsten 30 års arbejde med mejerisektoren i Kina. Det startede med mindre tekniske projekter i FAO-tiden. Jeg var også inde over en evaluering af DANIDAs statslånprogram i mejerisektoren i Kina i 1987. Mejerisektoren gennemgik en fænomenal udvikling med et klart fokus på fattigdomsbekæmpelse i landområderne. Gennem alle 30 år var der store udfordringer med kvaliteten af råmælken, fordi kvalitetssikringssystemet lod meget tilbage at ønske. Kinas morads af statslige institutioner, som til stadighed lå i konkurrence med hinanden, forhindrede et enstrenget kvalitetssystem, og ingen ønskede, at mælkebønderne selv skulle deltage i det som interessenter. Jeg fandt ud af, at den dominerende politologiske forklaringsmodel på Kinas politiske system,

I forbindelse med EU's mejeriprojekt holdt vi mange workshops med aktiv inddragelse af de forskellige typer af aktører for at afdække behov/ønsker og for at planlægge aktiviteter. Bemærk socialismens fædre øverst i billedet t.v. (egne fotos).

"fragmenteret autoritarisme", var ganske anvendelig for at forstå og forklare, hvad der skete. Siden min ph.d. har den været en af mine inspirationskilder for både mit praktiske og akademiske arbejde.

Et spirende, men presset civilsamfund

Det lange engagement med udvikling i landområderne gjorde mig interesseret i civilsamfundets rolle i udviklingen af det moderne Kina, som har en historisk tradition for stærke, til tider oprørske civilsamfundsorganisationer. De er dog aldrig blevet set på med milde øjne af magthaverne, og derfor var de oftest forbudte og hemmelige. Nu så jeg imidlertid nye forsøg på at organisere uafhængige organisationer, og jeg havde selv forsøgt - i al beskedenhed - at levere inspiration sammen med kinesiske partnere.

Min interesse startede allerede i forbindelse med mit ph.d. projekt, hvor jeg under mit feltarbejde i Sichuan i 1988-1990 mødte en halvprivat landboorganisation, en sammenslutning af vindrueproducenter. Den havde en ung entreprenant landmand som formand. Det var den første selvstændige landboorganisation, jeg var stødt på. Foreningens mål var at tage hånd om hele værdikæden fra jord til bord og dermed øge bøndernes indtjening. Siden mødte jeg ved et tilfælde en formand for en svampedyrkerorganisation i samme amt i Sichuan ved en CECAT konference. Han kom for at beklage sig over, at hans organisation, som også var en form for andelsselskab, var blevet eksproprieret af lokalmyndighederne for derefter at blive overtaget af en statsejet virksomhed. Han ville høre, hvad kan kunne gøre næste gang for at sikre sin organisation bedre. Det var tydeligt, at disse nye organisationer arbejdede i et svært navigerbart minefelt.

Tilbage til forskningen

I perioden fra 1996-2001 rejste jeg både mig selv og familien flad. Vi besluttede os for at flytte til København i 1999, blandt andet efter ønske fra min chef i RAMBOLL, som ikke så meget til sin leder af privatsektorafdelingen.

Efter nogle år fik jeg lyst til at vende tilbage til forskningsverdenen, bl.a. fordi jeg havde været programkoordinator på et forskningsprogram med 10 internationale forskningsprojekter under mejeriprojektet i Kina.

Chancen for et skifte bød sig, da jeg søgte og fik direktørstillingen på NIAS Nordisk Institut for Asienstudier i København i 2001. Det var lidt af et mantra i de nordiske forskningsmiljøer dengang, at NIAS skulle undgå at blive for meget Kina. Vi skulle dække hele Asien, og det kunne jeg kun være enig i. Så jeg blev involveret i mange spændende Asien-relaterede forskningsprojekter, konferencer, publikationsprojekter og konsulentopgaver sammen med dygtige kolleger.

Men Kina forsvandt jo ikke, og jeg beskæftigede mig nu med forholdet mellem stat og erhvervsliv og erhvervslivets organisationer i civilsamfundet. Jeg holdt blandt andet øje med en kendt forretningsmand, Sun Dawu, som dengang ejede den største private virksomhed i landområderne i Hebei Provins.

Sun Dawu var berømt i Kina for sit entreprenørskab og modtog flere officielle priser. Sun var ikke bare entreprenant, han kunne heller ikke holde mund. Han var utilfreds med forholdene for private virksomheder i landområderne, statens stadige indgreb og lokale funktionærers korrupte forsøg på at få en del af hans 'kage'. Han havde blandt andet fået bank af et tæskehold ledet af den lokale partisekretær, som Sun nægtede at betale en beskyttelsesafgift under bordet. Det kostede et månedlangt ophold på hospitalet.

Sun skrev politiserende blogindlæg på sin hjemmeside, og han blev inviteret til at holde oplæg på landets bedste universiteter, i erhvervssammenslutninger rundt omkring i Kina og på TV. Til sidst skaffede berømmelsen ham en invitation til et møde med topledelsen i Zhong Nan Hai i Beijing, behørigt ledsaget af en partiembedsmand fra Hebei. Sun var velforberedt og igen kritisk over for landbrugspolitikken, dog for kritisk efter nogles smag. På vej ud fra mødet sagde hans ledsager, at det var hans første besøg i Zhong Nan Hai, men også det sidste. En aften i 2003 blev Sun inviteret til middag hos den lokale amtspartisekretær og blev arresteret midt under middagen. En 'politisk' kriminalsag var under opsejling.

Jeg fulgte med i de kinesiske medier og tænkte, at det nok ville gå ham som så mange andre private erhvervsdrivende den gang. De lægger sig ud med myndighederne, og på et tidspunkt sidder de i saksen, bliver arresteret, og virksomheden bliver opløst, erklæret bankerot, eller måske solgt til en statslig

På feltarbejde hos Sun Dawu, 2007. Forfatteren sammen med Sun t.v. I midten diskuterer Sun med to redaktører fra et forlag under Statsrådets Forskningscenter for Reformer i Beijing. De ville gerne publicere en artikel af ham. Det ikke blive meget finere for Sun! Besøget sendte et signal om, at han nu var persona grata igen. Til højre er jeg på aftenbesøg i Suns gamle hjem i landsbyen ved siden af hans virksomhed, hvor han voksede op. Suns familien boede på virksomheden, og han havde doneret sit hjem til landsbyfællesskabet som kultur- og samlingscenter. Denne aften optrådte et musikerlaug med århundredgammel lokal musik (egne fotos).

virksomhed, og så er historien slut. Men Sun kom overraskende nok tilbage på arbejde nogle måneder senere. Det vakte min interesse, og jeg ville gerne snakke med ham. En kinesisk kollega fra KU kontaktede ham og vi fik lov til at komme på besøg. Kort tid efter, i januar 2007, rejste vi til Kina og tilbragte en uge på virksomheden, hvor vi fik lov til at snakke med hvem vi ville, om hvad vi ville – herunder Sun Dawu selv.

Efter hjemkomsten skrev vi en artikel sammen om Suns historie, en artikel som han selv publicerede på kinesisk i et af sine skrifter. Kort fortalt var forklaringen på hans løsladelse – set med de akademiske briller – at han var en del af et sub-politisk netværk uden om kommunistpartiets direkte kontrol. Han havde forbindelser på højeste niveau i samfundet såvel som i partiet, som havde værdsat hans entreprenørskab og engagement i debatten om problemerne i Kinas landområder. De gik i brechen for at få ham fri af krogen. Retssagen mod ham var ikke vanvittig godt funderet rent bevismæssigt, og det endte med et retligt forlig. Sun anerkendte en vis skyld og måtte love ikke at være så politisk aktiv i fremtiden. Det løfte holdt han nogle år, men i november 2020 blev han igen arresteret sammen med resten af sin familie og en række ledende medarbejdere, akkurat som sidste gang, blandt andet for at være for åbenmundet. En ny 'politisk' kriminalsag er under forberedelse, og ingen ved endnu hvad der vil ske med ham, familien og virksomeden.

Fra land til by, fra landbrug til klima

NIAS bragte mig vidt omkring på landkortet, både i Norden og Asien. Blandt andet var jeg projektleder på et DANIDA finansieret projekt, som skulle hjælpe med at opbygge forskningskapacitet på Central Institute of Economic Management (CIEM) i Hanoi. Jeg rejste til Hanoi en del gange mellem 2001 og 2008, hvor jeg arbejdede tæt sammen på CIEM med kolleger fra Økonomisk Institut på Københavns Universitet. Her oplevede jeg, at Kinas reformer var til stor inspiration for Vietnam på trods af de to landes historisk betændte forhold. Jeg var også med i projekter på NIAS omkring udviklingen af Asiens megabyer og deres rolle i den globale teknologiske udvikling og konkurrence. Jeg arbejdede på tværs af discipliner og erkendte, at jeg var færdig med landområderne i Kina efter 30 års intens interesse. Byudvikling, miljø og klima fangede nu min interesse.

I 2007 lavede jeg sammen med en kinesisk kollega fra Sverige et studie for Nordisk Energiforskning om mulighederne for at etablere nordisk-kinesisk samarbejde inden for vedvarende energi. Jeg havde altid været optaget af Kinas miljøkrise, ikke mindst i landområderne, og havde beskæftiget mig med både miljøproblemer og vedvarende energi i FAO regi og i senere projekter. Nu kastede jeg mig over Kinas klima- og energipolitik, især omkring og efter COP15 klimatopmødet i København i 2009.

NIAS var oprindelig en selvstændig nordisk institution, men i 2005-2006 blev instituttet indlejret på Københavns Universitets Samfundsvidenskabelige Fakultet. Jeg var igen blevet universitetsforsker, lektor, og befandt mig godt på universitetet, så jeg tillod mig at søge et professorat i Kinastudier på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på trods af nogle tidsmæssige huller i min forskerkarriere. Jeg ville også gerne forlade ledelsessporet og vende tilbage til min grundmetier. Til min store glæde fik jeg professoratet i 2009.

Med på klimabølgen

I forbindelse med mit nye instituts uddannelsessamarbejde i Kina, kom jeg til at opholde mig en del på Zhejiang Universitet. Her fandt jeg lydhørhed for at forankre min klimainteresse i et projekt i samarbejde med lokale kolleger. Jeg ville beskæftige mig med lokal klimapolitisk praksis i Hangzhou, eller "klima-governance" som det kaldes i akademisk jargon. Det var en ny vinkel i mit arbejde med Kinas politiske system og politiske forandringer.

Studierne i Hangzhou afslørede et kinesisk lokalbureaukrati i stadig, nærmest rastløs forandring uden om grundsøjlen, den leninistiske partistatsorganisation. Klimadagsordenen er kompleks. Som i andre lande er det ikke en opgave, som staten klarer alene. Den kalder på deltagelse af og samarbejde med virksomheder og civilsamfund. Lokalregeringen i Hangzhou udviklede politisk-administrative instrumenter til at håndtere udfordringerne. De trak primært på tradi-

På besøg på Hangzhous klimamuseum, 2013, sammen med min forskningspartner, Guan Ting. Vi skrev en artikel sammen om energieffektiviserinsgpolitik i Hangzhou (eget foto).

tionelle autoritære instrumenter, men var også inspireret af neo-liberalistisk 'new public management' tilgang. Regeringen i Hangzhou brugte både resultatkontrakter i den offentlige sektor (performance management) såvel som markedsbaserede instrumenter, borgerinddragelse og bredt samarbejde udadtil med virksomheder og lokale civilsamfundsorganisationer i klima- og energipolitikken.

Hangzhou var en grøn pioner, og blev af samme årsag valgt som værtsby for et G20 topmøde i 2016. Hangzhou byggede også verdens første klimaforandringsmuseum. Et af de mere spøjse indslag i forbindelse med miljørigtig håndtering af affald i Hangzhou var kultur- og markedsgørelsen af en kæmpe losseplads med avanceret affaldshåndtering, hvor der kunne afholdes festivaler, bryllupper og lignende.

Der var langt fra ironiseringen over kommunistpartiets selvforståelse på natklubben i Haikou i januar 1993 til den eksperimenterende tilgang til udvikling af lokalstyrets serviceudbud i Hangzhou 20 år senere. Markedet havde ikke vundet over kommunistpartiet. Partiet havde lært at forstå og bruge markedet.

Danske fodaftryk på Kinas klimapolitik

I de senere år har jeg også arbejdet med og forsket i det dansk-kinesiske energisamarbejde. I 2011 blev jeg hyret som konsulent af DANIDA til at hjælpe med at få et stort prestigeprojekt i Kina på ret køl. Projektet skulle etablere China National Renewable Energy Centre (CNREC) som en tænketank, der kunne understøtte politikudvikling inden for vedvarende energi i Kina. Projektet var kørt noget af sporet, og sammen med et hold af danske og kinesiske specialister lykkedes det at lave en forretningsplan, som sikrede CNREC ny vind i sejlene. Energistyrelsen i Danmark blev efterfølgende partner med CNREC, som har udviklet sig til en central energipolitisk tænketank i Kina sammen med sin værtsorganisation, Energy Research Institute under National Development and Reform Commission. I 2015 evaluerede jeg programmet, og i 2018-2020 lavede jeg forskning i samarbejdet. Jeg undersøgte, hvordan ønsket om at lære politikudvikling fra Danmark som best-case eksempel på den grønne omstilling af energisystemet kunne inspirere den kinesiske side til at håndtere hårde udfordringer i deres egen grønne omstilling. Over en periode på omkring 20 år har dansk ekspertise med den grønne omstilling sat sig mange spor i kinesisk energipolitik, og mit studie bekræftede, at international læring og lokal tilpasning kan driver omkalfatring af centrale sektorer i Kinas økonomi.

Med Silkevejene ud i verden

De seneste år har Kinas Silkevejsprogram – Belt and Road Initiative (BRI) – tiltrukket sig stadig større opmærksomhed, også fra mig. Her kan jeg kombinere nye og gamle interesser for udvikling, Kinas klimapolitik, energisikkerhedspolitik og Kinas nye rolle som supermagt i verden. Jeg fokuserer på, hvordan Kinas internationale enga-

Susanne har været med på stort set hele min rejse med Kina. Nu er det blevet børnebørnenes tid til at rejse med, her Janus og Andreas (eget foto)

gement påvirker politiske processer og skaber politisk forandring på hjemmebanen.

Børnene er flyttet hjemmefra for længst. Ingen af dem har - sjovt nok - valgt Kina som levevej. Måske har de været længe nok i Kina? Susanne er vendt tilbage til at arbejde med Kina efter nogle år som leder af Studieskolen Business. Hun er nu daglig leder af SC Van Fonden i København, som støtter dansk-kinesisk kultur- og uddannelsessamarbejde. Jeg får mere tid til at reflektere og forfølge mine interesser, formidle og ytre mig i offentligheden, fordi jeg er gået på pension i februar 2021.

Det skrives i en Corona tid. Det er umuligt at vide, hvornår vi igen kan rejse til Kina. Nogle snakker om skrappe indrejserestriktioner, der vil vare i årevis. Det er trist at tænke på, men det forhindrer selvfølgelig ikke, at jeg fortsat kan beskæftige mig med Kina.

Hvad har jeg lært af mit liv med Kina?

1) Man kan ikke forstå Kina, hvis man ikke har været i landområderne.

2) Man kan ikke forstå Kina, hvis man ikke forstår det kinesiske bureaukrati, dvs. parti-statssystemet.

3) Det kinesiske kommunistparti har udviklet en evne til at levere gavnlige og populære forandringer i samfundet uden for alvor at forandre sig selv.

4) Kinas fantastiske udvikling de sidste 40 år er drevet af entreprenørskab og innovation, ofte i samarbejde mellem private og offentlige aktører, herunder akademikere.

5) Man kan ikke forstå Kina, hvis man ikke har gode kinesiske venner.

6) Et fornuftigt og pragmatisk samkvem med Kina er afgørende for Danmarks fremtid; men der er store udfordringer i det, fordi vi kommer fra forskellige politiske, kulturelle og værdimæssige positioner.

7) Det er nødvendigt at have en kritisk masse af professionelle i Danmark, som kan kinesisk sprog og aflæse og bruge kinesiske kulturkoder produktivt.

8) Endelig er det vigtigt for en Kina-professionel at have en familie, som også har glæde ved at være i og omkring Kina.

GAO MOBO: KOLLEKTIVISME FRA AFTERLIVES OF CHINESE COMMUNISM

OVERSAT AF ANETTE KRUSE

TRODS KOLLEKTIVISMENS DÅRLIGE RY OG MISFORSTÅEDE STATUS I DAG, BLEV DEN, PÅ DET TIDSPUNKT DA DEN BLEV INDFØRT I MAOS ÆRA, OPFATTET SOM EN NØDVENDIG LØSNING FOR AT OPNÅ EN FØDEVAREPRODUKTION, SOM VAR STOR NOK TIL AT BRØDFØDE KINAS ENORME BEFOLKNING.

Kollektivisme var en revolutionær ide og en mulig løsning på underudvikling.
For at forstå dette er det vigtigt at kende de bagvedliggende forhold i Kinas indviklede system for jordbesiddelse, som Det kinesiske Kommunistparti (KKP) arvede, da det kom til magten i 1949. For det første råder Kina kun over 7 % af klodens opdyrkelige land, som skal brødføde mellem en fjerdedel og en femtedel af klodens befolkning. For det andet er det sådan, at jorden i størstedelen af det bjergrige Sydkina dyrkes på terrasser, som ikke er egnede til storstilet mekaniseret landbrug. For det tredje, i store landområder i Kina havde lokalsamfund været baseret på slægts- eller klanlandsbyer. Og sidst, selv om jordreformen i begyndelsen af 1950'erne fordelte jorden ligeligt efter per capita, frygtede man, at uden kollektiv understøtning kunne denne lighed forsvinde og den velkendte historiske ulighed mellem jordbesiddere og jordløse genopstå – en udvikling, der var uforenelig med kommunistisk ideologi. Kollektivisme blev opfattet som en attraktiv mulighed for at overvinde disse begrænsninger, udvikle den agrare produktion så den kunne brødføde Kinas masser, og desuden generere et overskud til industriel udvikling.

Jordreformer under Mao
Jordreformer betød konfiskering af jord fra større jordejere – dvs klassekategorierne godsejere ("landlords") og rige bønder – og omfordeling til hushold per medlem. Jordreform var central i KKPs ideologi, og den vold, der fulgte med beslaglæggelser og konfiskationer,

blev retfærdiggjort af nødvendigheden af at frigøre bønderne fra deres undertrykkende godsejere. På grund af eksistensen af slægts-landsbyer blev virkeliggørelsen af disse idealer ikke ensartede. Denne historiske arv kunne medføre, at beboerne i en landsby kom til at kontrollere mere eller mindre jord end deres naboer.

Trods udbredt opbakning fra landbefolkningen blev denne form for hushold-ejerskab ikke langvarig. Straks efter 1949 blev Kina mødt af to store strukturelle udfordringer: hvordan kunne man tage hånd om de fattige og underprivilegerede i landområderne, og hvordan skulle man producere mad nok til at brødføde den stigende befolkning i byerne, og samtidig akkumulere kapital til industrialisering. På baggrund af deres forståelse af de daværende forhold og en opfattelse af, hvor udviklingen skulle føre hen, kom den kinesiske ledelse i midten af 1950'erne til den konklusion, at kollektivt landbrug var den mest rationelle måde at klare den makroøkonomiske udvikling på og sørge for folkets behov – hvoraf størstedelen var fattige, bønder, som var analfabeter, og som kæmpede for at overleve. Et kollektiv kunne tage sig af de fattige og underprivilegerede og tilbyde grundlæggende tjenester så som et sundhedsvæsen. Håbet var, at kollektivt jordejerskab ville være et værn mod genkomst af skæv klassedynamik på landet ved at gøre det umuligt at overføre jord fra de fattige til de mere velstillede. Det blev også set som en måde at mobilisere arbejdskraft til store infrastrukturelle projekter – som kunstvanding – på trods af den begrænsede teknologi, der var til rådighed på denne tid, og samtidig ville det kunne øge statens mulighed for at skaffe føde til den urbane sektor, og overskudskapital fra bønderne, så industrien kunne udvikles i et højere tempo.

Man kan argumentere for, at det lykkedes kollektivbrugene at opfylde alle disse forventninger. Ved slutningen af Maos æra var Kinas befolkning i rimelig god tilstand både hvad angår helbred og uddannelse. Den gennemsnitlige levetid var steget fra 39 til 68 år. Selv om tilværelsen stadig var spartansk, var uligheden faldet dramatisk. Kunstvandingsinfrastruktur var øget langt mere end KKPs vildeste forventninger. Ved slutningen af 1970'erne var Kina blevet verdens sjettestørste industrimagt, mens landets industrielle kapacitet i 1949 var på linje med en lille nation som Belgiens. Men disse successer blev ikke opnået uden omkostninger. Der var konstant mangel på daglige fornødenheder, og levestandarden forblev lav. Den største katastrofe var den hungersnød, som fulgte efter Det Store Spring Fremad (1958-62), da de kinesiske myndigheder lynhurtigt organiserede folkekommunesystemet (renmin gongshe zhidu) over hele landet og opfordrede folk til at gennemføre mange fanatiske ideer, som at bygge ovne i baggårdene for at producere jern og stål. Skønt hungersnøden, som var et resultat af Det Store Spring Fremad, af mange bruges til at miskreditere kollektivisme som sådan, så er det en unfair nedvurdering af kollektivets muligheder på baggrund af en af dets mest ekstreme manifestationer.

Livet i kommunen

Da kommunesystemet blev indført i 1958 blev det organiseret efter en logik om "jo større, jo bedre" ud fra

den opfattelse, at større kommuner var bedre rustede til at mobilisere resurser til at gennemføre storskalaprojekter, og at uenighed landsbyerne imellem ville forsvinde i det kollektive livs mangfoldighed. En kommune blev oprettet ved at slutte flere landsbyer sammen til en administrativ enhed. Denne opfattelse viste sig ikke at holde. I en stor kommune med flere tusind hushold eller mere var det svært at klare og føre opsyn med produktionen. Denne administrative fejltagelse var i høj grad ansvarlig for nedgangen i fødevareproduktionen i 1959. I begyndelsen af 1960'erne, efter at have lært en dyr lektie, blev kommunesystemet skåret ned, hvilket medførte nogen forbedring af ledelse og opsyn. I denne nye udformning fortsatte systemet til begyndelsen af 1980'erne. Inden for en kommune (gongshe) var der omkring ti "produktionsbrigader" (shengchan dadui), som hver bestod af omkring ti "produktionshold" (shengchan xiaodui). Et hold bestod som regel af ti til tyve hushold afhængig af landsbyens størrelse. En landsby på mere end tredive hushold blev normalt opdelt i to hold. Hvert hold havde en ledelse på fem personer, som regel: en leder, en regnskabsfører, mindst en kvinde, en person, som var ansvarlig for kornlageret samt en, der var ansvarlig for tildeling af arbejdspoint.

Med denne struktur kunne produktionsholdet påtage sig at administrere det område, som var under dets kontrol. Alt, hvad der blev produceret her, blev delt mellem holdmedlemmerne efter at skatter og afgifter til staten var trukket fra, og al produktionsaktivitet blev planlagt af holdledelsen. Med dette system blev kontrol og overvågning nemmere og mere gennemskuelig. I hvert hold blev det enkelte medlems bidrag til kollektivet registreret og belønnet efter et såkaldt "arbejdspoint system" (gongfenzhi). Hver landsbybeboer fik den samme mængde basisfødevarer (per capita), dog med forskel på voksne og børn. Til de hushold, som havde bidraget for mere end de havde modtaget, anvendte ledelsen princippet om "til hver, efter arbejde"(anlao fenpei), enten ved at betale med rede penge ud fra værdien af de optjente points ved årets slutning, eller ved tildeling af andre fødevarer som olie, sukkerrør eller fisk fra offentlige dambrug. Hushold, som havde produceret mindre, kunne ikke modtage disse produkter. Hvert år skulle alle holdmedlemmerne mødes for at evaluere hinandens bidrag til kollektivet, under hensyntagen til alder, styrke, arbejdsindstilling og køn. Denne evaluering blev så kvantificeret gennem et ti-point system. De landsbybeboere, som fik flest point, ville som regel få tildelt det hårdeste arbejde, men kvinder fik som regel mindre hårdt arbejde, som at køre trillebør, pløje eller dyrke rismarker.

Kommunens ledelse greb ikke ind i den daglige produktion. Som regel gennemførte ledelsen politiske strategier og viderebragte politiske budskaber fra centralt hold. Den var også ansvarlig for gennemførelsen af særlige programmer, fx indenfor sundhed og hygiejne samt brug af ny teknologi. Som et resultat af reformer i den kollektive struktur og ledelse var der allerede i slutningen af 1970'erne tegn på forbedring af levevilkårene for Kinas bønder. I midten af 1970'erne bidrog noget andet også til at forbedre livet på landet, nemlig oprettelsen af "kommune- og brigadevirksomheder" (shedui

qiye). Modsat den almindelige historiske fortælling om et tabt årti med økonomisk stagnation, skød foretagender som disse frem under Det store spring Fremad, og deres antal øgedes under Kulturrevolutionen (1966-76). Disse landbrugseksperimenter fra Maos æra var forgængere for oprettelsen af kommune- og landsbyvirksomheder, som blev udviklet i 1980'erne efter afkollektiviseringen. Selv om disse virksomheder af forskere prises for deres betydning for at løfte Kinas landområder ud af fattigdommen, så undlader man ofte bekvemt at omtale deres udspring i Mao-æraens kollektivisme.

Kollektivets efterliv

Som udviklingsmodel var landbrugskollektiverne en blanding af succes og fiasko. Ifølge William Hinton gjorde en trediedel af kommunerne i Mao-æraen det godt, en trediedel meget dårligt og resten lå herimellem. Nu tildags fremmanes der et billede af dem som fiaskoer, og forskellen mellem dem og deres underliggende potentiale udviskes. Det glemmes næsten helt, at praksissen med at kombinere kollektivlivet med private initiativer, som fx "husholdningernes kontrakt ansvars- system" (jiating lianchan chengbao zeren zhi) havde sit udspring rundt om i landet i Mao-æraen.

Kontrakt ansvars-systemet blev prist for at nedlægge kollektiverne og medvirke til økonomiske reformer på landet, men det betød ikke nødvendigvis afslutningen på kollektivsystemet. Resultatet var ikke historisk uundgåeligt, og, set i bakspejlet, var det måske beklageligt. Faktisk findes der stadig nogle få hundrede landsbyer, der har modstået presset for at afvikle grundlaget for deres magt og er forblevet kollektive helt til i dag. Slutresultatet på Deng Xiaopings økonomiske reformer var genindførsel af familielandbrug og omfordeling af jorden, men det skal understreges, at afviklingen af kollektivsystemet ikke har medført den totale afslutning på kollektivt agerbrug. Jord ejes stadig kollektivt, og husholdene har stadig kun brugsretten til den jord, som er tildelt dem.

De, der skubbede på for at få ophævet kommunesystemet, fremholdt, at udbyttet i Mao-æraen forblev lavt, fordi kollektivsystemet tolererede "gratister." Argumenter og beviser mod et sådant økonomisk rationelt standpunkt er for kompleks til at blive taget op her, så jeg vil kun nævne to kendsgerninger, som efter min mening underminerer denne opfattelse. For det første: på grund af de sanktioner, som Vestmagterne gennemførte under Den kolde Krig, var Kina nødt til at udvikle sig ved at stole på egne kræfter (zili gengsheng) og følge en pris-saks strategi ved at holde prisen på landbrugsprodukter nede og forhøje prisen på industrivarer for at kunne akkumulere kapital til investering i industriel udvikling og modernisering. For det andet: teknologi, som hybrid ris og kunstgødning var ikke tilgængelig i Kina på denne tid. Uden det industrialiserede landbrugs teknologi, lykkedes det kollektivbrugene at øge fødevareproduktionen på et begrænset, dyrkbart areal til en kæmpestor befolkning.

Det nuværende økonomiske mirakels rødder i kollektivet

Det er nemt at underkende kollektivismen uden forståelse for dens politisk økonomiske målsætninger og de betingelser, som den udviklede sig under. Den nuværende økonomiske udvikling og velfærd for Kinas landbefolkning blev bygget på grundlag af kollektivisme. Ironisk nok kan Kinas økonomiske "mirakel" også forklares som et resultat af dets kollektive fortid. Det kollektive ejerskab af jord har frembragt en stor veluddannet men billig arbejdsstyrke, som har gjort det muligt for Kina at blive "verdens fabrik" i løbet af de sidste tre årtier. Og det er netop dette kollektive jordejerskab, som også i dag understøtter familierne til hundreder af millioner migrantarbejdere. I Kina er der næsten ingen urban slum, fordi de kollektivt ejede landområder udgør et socialt sikkerhedsnet. Hvis der ikke er arbejde at få i byerne kan migrantarbejderne altid vende tilbage til deres hjemegn. De kan også efterlade deres familie, børn og ældre slægtninge på familiens jordstykke. Hvis bønderne blev frataget deres jord og ikke kunne få arbejde i byen, ville dagens Kina stå over for en grad af proletarisering, som Marx og Mao kun kunne drømme om.

I dag er der to hovedargumenter, som bliver brugt som begrundelse for en fuldstændig privatisering af jorden. Det ene er den udbredte, rovgriske tilegnelse af jord, hvor statslige agenter og udviklere samarbejder om at fratage bønder jord til kommerciel udvikling. Selv om dette fænomen nu synes noget i aftagende og hovedsagelig er begrænset til områder nær store bycentre, bliver det tit brugt som argument for privatisering ud fra en forestilling om at privatisering af jorden vil betyde, at ejeren får rimelig kompensation. Det andet argument har noget at gøre med effektivitet og økonomisk skala og er baseret på den opfattelse, at kun privatisering vil tillade markedet at spille sin fulde rolle ved at øge konkurrencen og på den måde booste produktionen i landbruget. Disse to argumenter er voldsomt kontroversielle i Kina i dag. Og det kan ikke være anderledes, da beslutningen om, hvorvidt jord skal forblive kollektivt ejet meget vel kan komme til at bestemme den fremtidige retning for hele landet.

ER KINAS UTOPISKE REJSE ET SKIB I HAVSNØD?

BOGANMELDELSE

AF JØRGEN DELMAN
Professer emeritus, Kinastudier,
Københavns Universitet

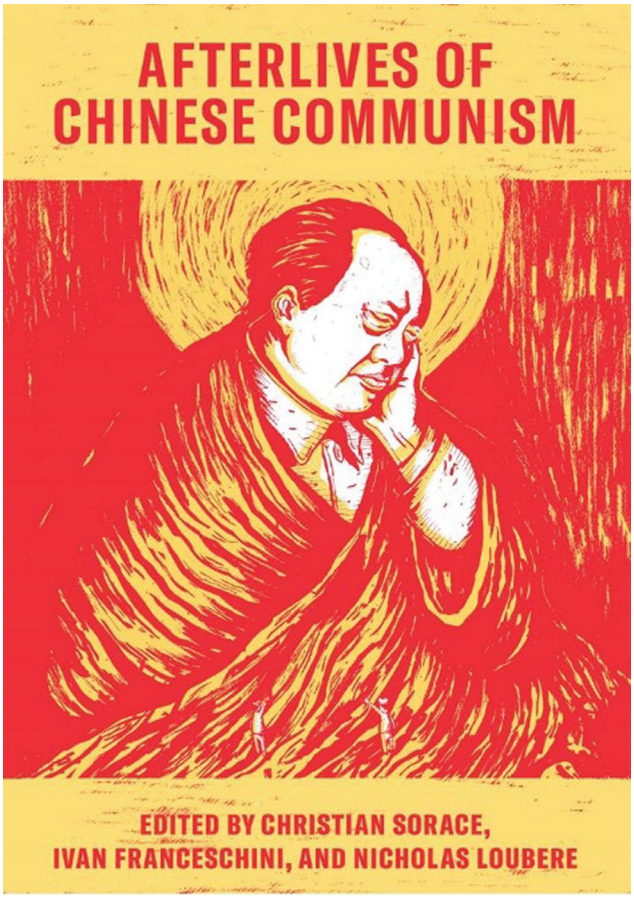

I INDLEDNINGEN TIL DENNE VELREDIGEREDE BOG ARGUMENTERER REDAKTØRERNE FOR, AT DER ER MEGET VERDEN KAN LÆRE VED AT GENBESØGE DEN KINESISKE KOMMUNISMES KOMPLEKSE OG OFTE OMDISKUTEREDE HISTORIE OG DENS RESULTATER.

Bogen drives af en erkendelse af, at maoismen eksisterer hinsides Mao, at maoismen reflekterede nye måder at tænke, tale og praktisere politik på, som inddrog Kinas enorme befolkning direkte og aktivt, på godt og ondt. Maoismen repræsenterer den kinesiske kommunismes praktiske bud på Kinas udvikling, specielt frem til 1976. Men Mao stod også for revolutionær disruption og anviste en vej til at undergrave KKPs autoritet og organisation, det samme parti som officielt stadig er pro-Mao. På trods af alt, har maoismen vist sig overlevelseslevedygtig i Kina, selvom KKP har forladt dens kerneideer, f.eks. forestillingen om fortsat klassekamp og revolution under socialismen, og selvom den førte til uhørte katastrofer og lidelser for dele af den kinesiske befolkning.

Som nation har Kina måttet forholde sig til og håndtere denne komplekse historie under ubestridte KKPs ledelse. Denne bog viser, at regnestykket er kompliceret og at historien kun kan skrives gennem kritisk analyse og refleksion. Den simple dikotomi, sort-hvid eller to-linje kamp som det hed under Kulturrevolutionen, hjælper ikke forståelsen af de lange udviklingslinjer i Kinas historie og kommunismens eller maoismens betydning.

Redaktørerne argumenterer, at den aktuelle debat om Kinas kommunistiske arv netop er låst fast i to hoved-

positioner. På den ene side har Kinas Kommunistiske Parti (KKP) monopoliseret historiefortolkningen i Kina, kastet store dele af sin egen historie på møddingen, men alligevel holder partiet fast i en fortælling, der er pro-Mao Zedong som det moderne Kinas revolutionære leder og landsfader, og KKP værner stadig om dele af maoismens institutionelle arv. Denne position har også mange støtter uden for Kina. På den anden side er der politikere, forskere og iagttagere, specielt i liberale demokratier i Vesten, der har haft travlt med at dæmonisere Kina og fremstille Mao som historiens største politiske forbryder med millioner af døde på samvittigheden. Dermed afskriver de – ifølge redaktørerne - muligheden for at vurdere den kinesiske kommunismes resultater.

Som modvægt til denne fastlåste polarisering, argumenterer redaktørerne for nødvendig refleksion over Kinas moderne udvikling fra en kritisk mellemposition. Bogen indeholder 53 analytiske vignetter af forfattere, som næsten alle er velrenommerede forskere. En del af forfatterne er af kinesisk oprindelse, og nogle af dem bor i Kina. Redaktørerne har bedt forfatterne reflektere over centrale begreber i den maoistiske drejebog, som har en eller anden form for efterliv i dag, og kritisk vurdere betydningen af dem. Forfatterne kommer omkring temaer som politik, økonomi, sociale forhold, kultur, litteratur, æstetik, videnskab og teknologi, kvindefrigørelse, kulturrevolutionens institutioner samt udenrigspolitik, og meget mere. Artiklerne er korte, organiseret alfabetisk og dermed ikke efter et logisk historisk princip. De kræver rimelige forudsætninger at læse. Her vil jeg se på nogle få af dem.

I sin artikel analyserer Tania Barlow (vignet nr. 38) Kinas "semi-feudale" og "semi-koloniale" status. De to begreber er centrale for forståelsen af KKPs revolutionære historie, kulturrevolutionær politik bredt forstået, og Kinas internationale politik under Mao Zedong og senere. Det første begreb blev brugt af Mao til at placere Kina på et særligt trin på den marxistiske udviklingsstige og det sidste blev brugt af Lenin til at forklare Kinas status under datidens globale finanskapitalisme. Denne teoretiske konstruktion brugte KKP, og især Mao Zedong, til at placere Kina inden for en revolutionær marxistisk verdensforståelse. Begreberne gjorde Kinas revolution unik, og KKP argumenterede for, at alle lande havde unikke forudsætninger for at gennemføre deres egen socialistiske revolution. Der var altså ingen overnational opskrift på nationale revolutioner. I praksis blev de brugt til at forklare, hvordan de tilbagestående sociale og politiske forhold i Kina havde gjort Kina modent til at kæmpe mod udenlandsk imperialisme, ikke mindst under den japanske besættelse, og hvordan de kinesiske folkemasser var modne til at lade sig mobilisere, ikke bare til anti-imperialistisk kamp men også til i en national proletarisk revolution.

Begreberne hjalp KKP med at skabe sammenhæng mellem marxistisk teori og lokal revolutionær praksis, og under Kulturrevolutionen blev ideerne brugt til at give legitimitet til den afgørende fase af den socialistiske revolution såvel som til Kinas rolle som ledende udviklingsland i den internationale orden med ønsket om at bidrage til verdensrevolutionen. Begreberne bruges kun i historieskrivningen i dag. Men de lever videre og leverer brændstof til fortællingen om 100 års "national ydmygelse", guóchǐ 國恥,fra 1842-1949, hvor et svagt kejserdømme måtte giver efter for imperialistisk aggression, og Kina blev ladt tilbage i forhold til national udvikling. Interessant nok, nævner Barlow ikke dette centrale begreb, og det behandles ærgerligt nok ikke i bogen i øvrigt. Hvis man ikke forstår betydningen af det for dagens kinesiske selvforståelse og nationalisme, vil man have svært ved at forstå kinesisk national og international politik.

Klassekampen og industriarbejderklassens udøvelse af et proletarisk diktatur var kardinalpunkter i kommunistpartiets program for revolutionen og senere for Kulturrevolutionen. Industriproletariatet blev anset for revolutionens sande ledende subjekt i alliance med bønderne og på højdepunktet af Kulturrevolutionen havde dens mange bannerførere på Kinas egen venstrefløj - med Mao Zedong som ideologisk og politisk vejleder - en forestilling om, at Kina var på vej mod en ander (mindre) stat baseret på en ny forankret i folkemasserne. Masserne skulle mobiliseres under partiets masselinje med proletariatet som fortrop, og stat og parti skulle superviseres af masserne – alle temaer som behandles selvstændigt i bogen i forskellige vignetter. Den nye autoritet skulle gradvist transformere og måske endda afvikle staten i sin bureaukratiske form, og der skulle banes vej for en højere grad af selvforvaltning uden udbytning af arbejderklassen.

Problemet for de revolutionære var, at KKP var genstanden for deres revolutionære aktiviteter samtidig med, at det var et magtbærende parti, der påkaldte sig rollen som proletariatets sande repræsentant. I sidste instans magtede Partiet ikke at bære kimen til sin egen undergang, og traditionalisterne slog igen, som Alessandro Russo skriver i sin artikel om "Klassekampen" (vignet 4). Efter Deng Xiaoping kom til magten blev kommunistpartiets autoritet genetableret, ideen om en "to-linje kamp" blev afviklet (selvstændig vignet i bogen) baseret på en ny ideologisk forestilling om, at partiet som magtbærende organisation fortsat kunne være arbej-

derklassens og senere det arbejdende folks eneste og sande repræsentant. Samtidig med at partiet bekendte sig til traditionel marxistisk samfundsforståelse, havde reformerne den paradoksale konsekvens, at partiet blev tvunget til at beskytte privat ejendomsret i takt med markedsøkonomiens udvikling. I traditionel marxistisk analyse lå privatejendomsretten ellers til grund for borgerskabets kapitalakkumulation og magtmonopol.

I sin selvforståelse har KKP altid været et parti som satte den videnskabelige tilgang til udvikling højt og bekæmpede folkelig overtro, ofte karakteriseret som "feudal overtro". I sin vignet (nr. 44) om "overtro" (迷信) gennemgår John Williams den systematiske fordømmelse og konstante undertrykkelse af overtro, ofte gestaltet som folkereligion, gennem Kinas historie siden Ming Dynastiet. Der har aldrig været tvivl om, at overtro og dens organisatoriske iklædninger blev anset for farlige og potentielt undergravende af den kinesiske stat, både i dynastiernes tid og under Republikken og Folkerepublikken. Overtroen er blevet bekæmpet brutalt under forskellige termer, men undertrykkelsen har altid rettet sig mod det samme sociale felt: organisationer, som brugte overtro, esoteriske ritualer, økonomiske aktiviteter og eksklusiv organisation til at betjene og ofte også udnytte deres medlemmer. Kommunisterne lagde hårdt ud med deres bekæmpelse af organiseret overtro efter 1949. Mange ledende medlemmer af diverse organisationer over hele Kina blev henrettet eller fængslet. Det forhindrede dog ikke overtroen i at overleve i skikkelse af diverse underjordiske folkereligiøse organisationer ude i det kinesiske samfund, sideløbende og i konkurrence med anerkendte religioner og partiets ideologi, organisation og institutioner, specielt i landområderne. Der er ingen tvivl om, at KKP har overtaget i opgøret. Det lykkedes at få uskadeliggjort Falungong sekten efter 1999, da dens medlemmer udfordrede KKP i magtens hjertekule ved en massedemonstration uden for partiets hovedkvarter i Zhongnanhai i Beijing. Mens den kinesiske parti-stat anser statsdirigerede religioner som vigtige samfundsbærende institutioner, som er med til at sikre social stabilitet, så er det paradoksalt, konstaterer John Williams, at overtroen, som stadig er forbudt og strafbar, har bedre betingelser i dag end på noget tidligere tidspunkt i Folkerepublikkens historie.

I dette nummer har vi valgt at oversætte og bringe Gao Mobos vignet (nr. 5), "kollektivisme" (集体主义). Kollektivismen var en af de revolutionære institutioner, som KKP gennemtvang og eksperimenterede med efter jordreformerne i slut 1940'erne og begyndelsen af 1950erne. KKP havde lovet bønderne jord og holdt løftet i første omgang, men partiet fik hurtigt kolde fødder. Man var bange for at privat ejendomsret til jorden ville føre til ulige jordbesiddelse og ny klassekamp i landområderne, som i Kina før 1949. Gao argumenterer for, at kollektiverne til en vis grad var en succes, selvom de er blevet miskrediteret for de katastrofale resultater under Det Store Spring Fremad, dvs. ved folkekommunebevægelsens start. Han argumenterer, at nutidens økonomiske mirakel ikke ville være muligt uden kollektivismen, og at fællesejet til jorden i kombination med de private jordkontrakter, som nu lægges oven på, blandt andet sikrer den enkelte migrantarbejder et socialt og økonomisk sikkerhedsnet. Disse arbejdere kan altid tage tilbage og få et udkomme fra jorden, hvis de ikke kan få arbejde. Derfor ser vi heller ikke egentlig slum i Kinas storbyer. Gao leverer gode argumenter for, at maoismens institutioner i landområderne har haft betydning – netop på godt og ondt, at de fortsat lever og at de ikke sådan uden videre lader sig afskaffe.

Den kommunistiske utopi om paradis på jord og ikke i himlen har for længst lidt skibbrud. Den virkelige socialisme formåede ikke at holde fast i idealerne, hverken i Østeuropa, Sovjet eller Kina. Men mange af den kinesiske socialismes ideer, måder at handle på, og ikke mindst den leninistiske parti-statsorganisation har overlevet og samtidig skabt økonomisk fremgang og relativ velstand for store dele af befolkningen. Det er et paradoks, som kalder på den form for kritisk refleksion som denne bog har som mål. Det er et sympatisk projekt, som får vinklet og belyst paradokserne. Mange sten bliver løftet, men langt fra alle. Redaktørerne forsvarer lakunerne med at: "…kapitlerne [udgør] ikke et samlet hele. I stedet forfølger de et flydende sæt af forbindelser og praksisser, som udvikler sig over tid ". Det kan læseren have respekt for, men det er dog lidt luftigt. Denne anmelder savner en dybere refleksion over maoismens omkostninger, de mange, mange mennesker som døde (tallene kan diskuteres) på grund af fejlslagen politik eller under politiske kampagner og bevægelser og over undertrykkelsen af de fundamentale menneskerettigheder, som ellers er blevet og bliver stillet befolkningen i udsigt, for eksempel i den kinesiske forfatning. Andre centrale temaer kunne også have været behandlet mere kritisk og systematisk, f.eks. KKPs tro på egen evne til at genoprette sig selv (kaldet "parti-rektifikation", som der er en vignet om, og som ofte står i modsætning til demokratisk deltagelse). KKP bevarer denne tro på trods af utallige, dramatiske og stadige erkendte fejltagelser, brugen af lejre og genopdragelse til at få folk til at rette ind og til at få anderledes tænkende til at underkaste sig partiets herredømme.

Hvad betyder den del af historien for det kinesiske samfunds selvopfattelse? Hvad betyder den marxistiske selvforståelse i en tid, hvor vestlige tanker ellers fordømmes? Er der en latent vrede, som kan eksplodere, når mulighed byder sig, eller er opfattelsen blandt almindelige kinesiske borgere, at alt er som det skal være? Vi ved det ikke.

Sammenfattende er bogen yderst læseværdig og brugbar. Den er ikke overdrevent akademisk og ikke at regne for et egentligt videnskabeligt værk. Men den er baseret på solid forskning og er et godt supplement til de mange grundige historiebøger, som vi kender på markedet. Dens vignetter er så korte, at de kan bruges som cases i studiekredse og undervisning for at diskutere og reflektere over den kinesiske kommunismes efterliv.

Christian Sorace, Ivan Franceschini, and Nicholas Loubere (editors). "AFTERLIVES OF CHINESE COMMUNISM: POLITICAL CONCEPTS FROM MAO TO XI". Acton, Australia: Australian National University Press & Verso Books, 2019, 404 ss. (gratis download: https://press.anu.edu.au/publications/afterlives-chinese-communism).

KINA ER ET RELEVANT EMNE INDEN FOR ALLE SAMFUNDSVIDENSKABER

AF STINE HAAKONSSON OG MATHIAS LUND LARSEN

"Billedet er fra en workshop i 2019 på Tsinghua University, School of Public Policy and Management. Der er et godt og langvarigt samarbejde mellem CBS og Tsinghua omkring STI-policy (Science, Technology & Innovation), hvor vi blandt andet ser på, hvordan innovation bliver omorganiseret globalt og hvordan bagvedliggende ideer til politik flytter rundt i verden, f.eks. begreber som bæredygtighed"

PÅ COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL (CBS) ER DER STADIG FLERE, DER HAR ET KINA-PERSPEKTIV I DERES FORSKNINGSFOKUS. DET SAMME MØNSTER SES FOR SAMFUNDSMÆSSIGE FAKULTETER OG INSTITUTTER VED ANDRE DANSKE UNIVERSITETER. EN DEL AF DETTE ER KOORDINERET IGENNEM SINO-DANISH CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION (SDC), HVILKET GIVER FORSKERE FRA DANMARK ET GODT NETVÆRK OG EN STOR FORDEL.

Kinarelaterede forskningsaktiviteter inden for det samfundsfaglige felt udspringer tematisk af en interesse i den socioøkonomiske transition, Kina har gennemgået over de seneste 40 år, og af Danmarks og Kinas fælles interesser på en række aktuelle strategiske områder. En stor del af den kinarelaterede forskning er derfor forankret i et netværk blandt kinesiske universiteter, diplomatiske instanser og virksomheder. På CBS har meget af forskningen et erhvervs- eller socioøkonomisk udgangspunkt. Over de seneste 20 år er der sket en kæmpe udvikling i, hvad danske virksomheder flytter til Kina. Fra udlægning af produktion til øget forskning og udvikling (F&U) samt markedssøgende strategier. Både Danmark og Kina har fokus på emner som grøn omstilling, teknologisk udvikling, og nye former for internationale forskningssamarbejder. Eftersom disse emner også er i fokus blandt forskere fra CBS, er samarbejdet med Kina løbende forstærket og intensiveret over de seneste årtier.

Bæredygtighed og grøn omstilling er prioriteret i både Danmark og Kina. Danmarks klimamål er i dag at reducere drivhusgasudledning med 70% fra 1990 til 2030 og blive klimaneutrale i 2050. På samme vis har Kina i 2020 formaliseret klimamål om at toppe CO_2 udledning i 2030 og blive CO_2 neutrale i 2060. I Kina hænger det sammen med ideen om a skabe et samfund i balance med naturen, som det fremgår af begrebet 'økologisk civilisation' (生态文明). Dette begreb blev allerede introduceret af Hu Jintao ved den 17. partikongres i 2007 og er siden blevet et underbyggende element i kinesisk miljø-, klima- og energipolitikpolitik. I praksis har denne prioritering været med til at gøre Kina til det land i verden, der har størst kapacitet af vind- og solenergi. Kina er i dag det land, der årligt installerer flest vindmøller, hvorfor den danske vindmølleindustri ser et stort potentiale på dette marked. Men Kina står også for halvdelen af verdens kulforbrug, så der er lang vej til den grønne omstilling, hvilket giver incitamenter til internationale forskningssamarbejder inden for energi og bæredygtighed. Også her står danske virksomheder klar med ideer til grønnere løsninger.

En anden fællesnævner er de to landes fokus på teknologisk udvikling. Danmark er en teknologisk frontløber på en lang række områder og har en ambition om at fastholde denne position som vidensøkonomi i fremtiden. Hvor Kina før i tiden har udviklet sig ved

at lære af andre landes teknologier, er forskere i Kina i dag tættere på den teknologiske front og Kina prioriterer i stigende grad ressourcer på forskning og udvikling på et niveau, der overgår mange andre lande. Det er blandt andet cementeret med en politik kaldet 'hjemmedreven innovation' ('indigenous innovation') i 2006 og udpegning af 'nye strategiske industrier' ('strategic emerging industries') i 2010. Siden da har staten i stigende grad investeret i industrier, som vurderes til at være nødvendige for den kinesiske konkurrenceevne på globale markeder og for at bygge et nationalt 'økosystem' op omkring de vigtigste teknologier. Nye teknologier skal sættes i spil for at øge produktiviteten, så Kina skal kunne fortsætte sin imponerende økonomiske vækst. Eksempler på disse er computerchips, block-chain teknologien, og kunstig intelligens, hvor Kina har taget en position i førerfeltet. Det samme gælder inden for grønne teknologier som f.eks. elektriske køretøjer, batterier, og genbrug af affald. Den seneste 5-årsplan fra marts i år har meget fokus på forskning og finansiering af denne. Blandt andet har Kina fokus på etablering af Science Parks – som skal forbinde universiteter og virksomheder i Kina og internationalt. En af disse ligger ved siden af vores SDC bygning i Huairou nord for Beijing.

En tredje fælles prioritet er, at både Danmark og Kina har interesser i at samarbejde inden for forskning med partnere på tværs af grænser. Ny viden – altså den type af radikal ny viden, som vi har brug for for at løse de store global udfordringer, vi står overfor – udvikles bedst i samarbejde med andre, som ikke er magen til en selv. Det er presserende at organisere løsninger globalt, især for en lille åben økonomi som Danmark. Begge lande prioriterer samarbejde over isolation og konkurrence, og det er ikke bare på størrelsen af de to lande komplementerer hinanden. Fordelene ved forskningssamarbejde dækker både private og statsejede virksomheder, offentlige kontorer og instanser, og universiteter. SDC er en operationalisering af denne intention. SDC blev etableret i 2010 med støtte fra landendes undervisnings- og forskningsministerier som et partnerskab imellem Danmarks syv universiteter og Kinas største forskningsorganisation, Kinas Videnskabsakademi (Chinese Academy of Sciences). Som en af de syv danske medlemmer og som koordinator for sociale videnskaber, har CBS været en vigtig del af SDCs fortsatte udvidelse og udvikling inden for samfundsvidenskabelig forskning gennem en årrække.

SDC fungerer således som en platform for samarbejde og kinarelateret forskning mellem de danske universiteter og mellem danske og kinesiske universiteter. Igennem de seneste 12 år har der i SDC Social Science været fokus på at udvide etablerede relationer og etablere netværk blandt de bedste universiteter i Kina, og samtidigt at opbygge et netværk af kinainteresserede universitetsforskere på den danske side. Vi har to masterprogrammer, som normalt kører i Beijing (dog er denne undervisning online pga Covid-19), og som på den danske side er akkrediteret Aalborg Universitet og CBS. Underviserstaben på begge programmer rummer forskere fra næste alle de danske universiteter. Der er ligeledes etableret dobbelt-grads programmer på PhD niveau, også her er der samarbejde på tværs især omkring PhD kurser og udenlandsophold. Der er også bevilget midler til post-doc samarbejde omkring fælles interesseområder, så som Science Parks og innovationsnetværk. Lokalt på CBS er der stor interesse i Kina, som i stigende grad tager en international lederposition, f.eks. i Verdenshandelsorganisationen, i den digitale omstilling, i forbindelse med Belt and Road Initiative, og i klimapolitiske fora. Det er altså ikke alene sinologer og kandidater med baggrund i Kinastudier, der har interesse i kinarelateret forskning, og vi ser en udbredt interesse fra alle samfundsfaglige hjørner for at vide mere om Kina, Kinas position og Kinas udvikling – for ikke at nævne hvilken betydning det har og kan få for Europa og Danmark.

Stine Haakonsson er lektor på Institut for Organisation, Copenhagen Business School (CBS) og Principal Coordinator for Social Science i Sino-Danish Center for Research and Education (SDC)

Mathias Lund Larsen er dobbelt-degree PhD studerende ved CBS og SDC, samt ved University of Chinese Academy of Sciences

PHD PROJEKT OM GRØNNE FINANSIERINGSMARKEDER I KINA

Det grønne fokus i Kina-forskningen kan blandt andet ses i en række PhD projekter. Mathias Lund Larsen startede sidste år et PhD projekt omkring, hvordan Kina er i gang med at gøre det finansielle system grønnere. Udgangspunktet er de seneste års store fremgang i grønne lån og obligationer, der har til hensigt at gøre økonomien grønnere og skabe en 'økologisk civilisation'. Projektet drejer sig blandt andet om, hvordan man i Kina har en statsstyret tilgang til grønnere finansiering, modsat Vestens markedsstyrede tilgang. Når Kina i dag er verdens største investor i vedvarende energi, findes en del af grunden i landets store fokus på grønnere finansieringsmarkeder. Hvis vi bedre forstår effekterne af de forskellige tilgange til dette, kan lande verden over udvikle mere effektive politikker på området. Med indsigt fra finansverdenen i både Kina og Vesten, håber projektet at kunne bidrage til at koordinere klimasamarbejdet imellem Kina, Europa, og Danmark.

FORSKNINGSPROJEKT: GREEN WINDOWS OF OPPORTUNITY

Et SDC forskningsprojekt på tværs af Aalborg Universitet, CBS, Tsinghua og UCAS har i løbet af de seneste 5 år analyseret på hvorfor grønne løsninger vinder hurtigere frem i Kina end andre steder. Projektet er nu publiceret i et særnummer af det videnskabelige tidsskrift Industrial and Corporate Change og peger på at der er særlige forhold, der relaterer sig til konstruktionen af markedet, den teknologiske udvikling og de politiske rammer, som har været vigtige. Projektet viser også, at inden for nogle af de grønne teknologier, har kinesiske virksomheder formået at komme god med i teknologikapløbet. Dette igennem en øget fokus på forskning og igennem en netværksstrategi med relevant alliancer, både i Kina og internationalt.

ARRANGEMENTER I KINAFORENINGEN

24. AUGUST KL. 19:30

Simon Rom Gjerø

Made in China: A Memoir of Marriage and Mixed Babies in the Middle Kingdom

På trods af 25 års Kinaerfaring havde Simon Gjerø ingen anelse om, hvad han kunne forvente, da hans kone, Fu, blev gravid.

Med udgangspunkt i bogen fortæller Simon om sin rejse fra sit første møde med Kina som en ung eventyrlysten studerende i Sichuan-provinsen dybt i Kinas indre, hvor han mødte sin fremtidige kone, til den kinesiske ægteskabsverden, spisning af hundepenis, graviditet, faderskab og etbarnspolitik samt altid at forsøge at slå bro mellem "tigermor" og "kattefar", og to meget forskellige kulturer og baggrunde.

Kina udvikler sig med lysets hast, men under overfladen spiller ældgamle skikke, traditioner og overtro stadig en meget vigtig rolle i de fleste menneskers hverdag - det gælder især, når det kommer til graviditet og det at få børn.

Made in China: A Memoir of Marriage and Mixed Babies in the Middle Kingdom er en fantastisk og humoristisk fortælling, der afslører Simons kærlighed til et land fuld af modsætninger og absurditeter. Foredraget indeholder et væld af oplysninger om at blive forældre i Kina med svar på spørgsmål om moderkage-spisning, bukser med hul i, penge under bordet i børnehaven, omgang med svigerforældre og overdimensionerede bamseoveralls.

Du kan læse mere om mig her: https://simongjeroe.com/da/om-simon-gjero/

28. SEPTEMBER KL. 19:30

Danske arkitekter og Kina – spor i fortid og nutid

Aftenens arrangement bringer to danske arkitektur- og byplankendere med Kinaindsigt på banen:

• Holger Dahl, som bl.a. er arkitekturredaktør på Berlingske

• Rasmus-Duong-Grunnet, Director hos Gehl Arkitekter

Aftenens oplæg vil fokusere på hvordan kendte danske arkitekter som f.eks. Steen Eiler Rasmussen, Tobias Faber, Johannes Pripp-Møller, Jørgen Utzon, Kay Otto Fisker tog Kina til sig, skrev om Kina og hentede inspiration i deres byggeri. Nogle af dem byggede også i Kina.

Senere har nutidens danske arkitektfirmaer arbejdet med Kinas transformation af det urbane landskab, boligformer, integration af byrum, erhverv og boliger. Det gælder firmaer som Gehl Arkiteter, SHL (Schmidt, Hammer & Lassen), BIG, Henning Larsen, Lundgaard & Tranberg og Frode Birk/Sweco. I Kina arbejdes der med at fremme bæredygtige, grønne løsninger som en del af ideen om en økologisk civilisation (生态文明), som også inkluderer 'Byer for Mennesker' (以人为本、人民的城市). Med udgangspunkt i de danske arkitekter og byplanlæggeres forankring i en humanistisk arkitektur vil vi kigge på, hvad det betyder for de løsninger, der leveres i Kina, og hvordan de modtages og har påvirkning på kinesiske byer og samfundet mere bredt.
Både Holger Dahl og Rasmus Duong-Grunnet har arbejdet med og i Kina i mange år. De taler begge to kinesisk. Holger Dahl har en kandidatgrad fra Arkitektskolen i København og Rasmus Duong-Grunnet har en kandidatgrad i International Politik og Samfund fra Fudan Universitet Shanghai samt en Masteruddannelse i Strategisk Byplanlægning ved Arkitektskolen i København.

Der vil være tid til at stille spørgsmål til oplægsholderne.

Arrangementerne finder sted i Forsamlingshuset, Onkel Dannys Plads 5